

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

İlham Əliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 195 (5667) 16 oktyabr 2018-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Azərbaycan dövləti regionların inkişafına böyük önəm verir

*Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev
və birinci xanım Mehriban Əliyeva
Lənkəran, Astara və Lerik rayonlarına səfər ediblər*

Səh 2

14

"Müxalifətçilər
psixoloji zorakılıq
mərhələsinə qədəm
qoyub"

8

Professor Nərgiz Paşayeva
Oksford Universitetinin
Kanslərinin Xeyriyyəçilər
Komitəsinin daimi
üzvlüyünə qəbul edildi

5

Bakıda "Dini
mərasimlər: tarix, ənənə
və hüquq" mövzusunda
konfrans keçirilib

16 oktyabr 2018-ci il

Azərbaycan dövləti regionların inkişafına böyük önəm verir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Lənkəran, Astara və Lerik rayonlarına səfər ediblər

Oktabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Lənkəran rayonuna səfərə gəliblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Lənkəran şəhərindəki Heydər Əliyev xatirə parkında Ulu Öndərin yeni ucaldılan abidəsini ziyarət edərək önünə gül dəstələri qoydular. Lənkəran Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Taleh Qaraşov dövlətimizin başçısına və xanımına Heydər Əliyev xatirə parkında görülən abadlıq işləri barədə məlumat verdi. Bildirildi ki, xatirə parkında şəhər sakinlərinin və qonaqların istirahəti üçün hərtərəfli şərait yaradılıb.

Oktabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Lənkərana səfəri çərçivəsində İstisu və Sağlamlıq Mərkəzi-

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev Lerik şəhərində əhalinin mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılmasına dair tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Lerik rayonunun Orand kəndində yeni ümumtəhsil məktəbi binasının tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Astara rayonunda sel və daşqın təhlükəli çayların zərərli təsirinə qarşı mübarizə və qəza vəziyyətinin aradan qaldırılması tədbirləri haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Astara şəhərində əhalinin mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılmasına dair tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Lənkəran rayonunun Şıxakəran kəndində yeni ümumtəhsil məktəbi binasının tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Lənkəran rayonunda çoxmənzilli binaların dam örtüklərinin dəyişdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb.

nim Mehriban Əliyeva açılışda iştirak ediblər. Dövlətimizin başçısı və birinci xanım Lənkəran Olimpiya İdman Kompleksinin rəmzi açılışını bildiren lenti kəsdilər.

Gənclər və idman naziri Azad Rəhimov kompleksdə yaradılan şərait barədə dövlətimizin başçısına və birinci xanıma ətraflı məlumat verdi. Bildirildi ki, kompleksin tikintisinə 2013-cü ildə başlanılıb. Prezident İlham Əliyevin sərəncamları ilə Lənkəran Olimpiya İdman Kompleksinin tikintisinin davam etdirilməsinə ümumilikdə 15 milyon manat vəsait ayrılıb. Yüksək keyfiyyətlə aparılan tikinti işləri bu ilin oktyabrında başa çatdırılıb. Kompleks müasirliyi ilə diqqəti cəlb edir. Bu, ölkəmizdə idmançıların ixtiyarına verilən sayca 44-cü Olimpiya İdman Kompleksidir. Ümumi ərazisi altı hektar olan idman qurğusunda bütün zəruri infrastruktur yaradılıb.

Oktabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Lənkəran rayonuna səfərləri çərçivəsində Hirkan-Daştatük-Biləsr avtomobil yolunun yeni-dənqurmada sonra açılışında iştirak ediblər.

Ardı Səh. 3

nin təqdimatı olub. AZƏRTAC xəbər verir ki, son illər bölgələrdə müasir mehmanxana və sağlamlıq komplekslərinin istifadəyə verilməsi Azərbaycanın iqtisadi potensialını nümayiş etdirməklə yanaşı, ölkəyə gələn turistlərin sayının artmasına da böyük təkan verir. Lənkəranın Haftoni qəsəbəsində inşası yenəcə başa çatan Lənkəran İstisu və Sağlamlıq Mərkəzi də bu istiqamətdə həyata keçirilən əsaslı addımlardan biridir. Bu kompleksin inşası regionun turizm imkanlarının artırılması baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. Təxminən 11 hektar sahəsi olan kompleksdə otel, tibb mərkəzi və müxtəlif termal hamamlar fəaliyyət göstərəcək. Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mərkəzdə görülən işlərlə tanış oldular.

Layihə rəhbəri Nəriman Topçubaşov məlumat verdi ki, Lənkəran İstisu Sanatoriyası ilk dəfə 1958-ci ildə istifadəyə verilib. 1974-cü ildə ərazidə dördmərtəbəli sanatoriya binası inşa edilib. Bil-

dirildi ki, Lənkəran İstisu və Sağlamlıq Mərkəzinin inşasına 2016-cı ilin noyabrında başlanılıb. Mərkəzin 182 nömrəlik otel binası ən yüksək standartlar səviyyəsində inşa olunub. Kompleksə daxil olan

digər xidmət sahələrinin inşası da davam etdirilir. Otel binasının interyerinin tərtibatında orijinal mebel və aksesuarlardan istifadə olunub. Otelin doqquzmərtəbəli binasında istər uzunmüddətli müalicəvi isti-

rahət, istərsə də həftə sonlarında asudə vaxt keçirmək üçün hər cür şərait yaradılıb.

Dövlətimizin başçısı və xanımı oteldəki nömrələrdə yaradılan şəraitlə tanış oldular. Məlumat verildi ki, müxtəlif kateqoriyalı bu nömrələr ən müasir tələblər səviyyəsindədir və yüksək dizaynı ilə seçilir. Prezident İlham Əliyev istisu vannaları ilə tanış oldu. Komplekslə tanışlıqdan sonra Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri və müəssisənin kollektivi ilə görüşdülər. Dövlətimizin başçısı görüşdə çıxış etdi. Sakinlər göstərdiyi yüksək diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya minnətdarlıqlarını bildirdilər. Sonda xatirə şəx-

li çəkirdi.

Oktabrın 15-də Lənkəran Olimpiya İdman Kompleksinin açılışı olub. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xa-

Azərbaycan dövləti regionların inkişafına böyük önəm verir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Lənkəran, Astara və Lerik rayonlarına səfər ediblər

Əvvəli Səh. 2

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Saleh Məmmədov Prezident İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya yolun texniki göstəriciləri barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, yolun uzunluğu 22 kilometrdir. Hirkan-Daşatük-Biləşər avtomobil yolu uzun müddət təmir olunmadığı və burada yola asfalt qatı vurulmadığı üçün hərəkət hissəsi sıradan çıxmış vəziyyətdə idi. Bu işə xüsusən payız-qış mövsümündə nəqliyyat vasitələrinin hərəkətində problemlər yaranırdı. Rayonun 7 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Hirkan-Daşatük-Biləşər avtomobil yolunun tikintisinə Azərbaycan Prezidentinin Sərəncamına əsasən dövlət büdcəsinin investisiya xərclərindən Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə 9,1 milyon manat vəsait ayrılıb. Görülən işlər nəticəsində Hirkan-Daşatük-Biləşər avtomobil yolu iki hərəkət zolaqlı olmaqla 4-cü texniki dərəcəyə uyğun şəkildə yenidən qurulub.

Prezident İlham Əliyevə Astara rayonunun Ojakəran-Tüləküvan-Təngərüd avtomobil yolunun tikintisi barədə də məlumat verildi. Bildirildi ki, 9 min nəfər əhəlinin yaşadığı 3 yaşayış məntəqəsini birləşdirən bu yolun uzunluğu 11 kilometrdir. Dövlətimizin başçısının Sərəncamı ilə bu yolun tikintisinə 3,4 milyon manat vəsait ayrılıb. Avtomobil yolu iki hərəkət zolaqlı olmaqla 4-cü texniki dərəcəyə uyğun yenidən qurulub.

Dövlətimizin başçısı Astara rayonunun Taxtanəkəran-Miki, Taxtanəkəran-Toradi kəndlərarası avtomobil yollarının tikintisi ilə də maraqlandı. Məlumat verildi ki, 12

min nəfər əhəlinin yaşadığı və 38 yaşayış məntəqəsini birləşdirən kəndlərarası avtomobil yollarının yenidən qurulması məqsədilə ümumilikdə 11,5 milyon manat vəsait ayrılıb. Yolların tikintisi yüksək səviyyədə həyata keçirilib. Həmin yolların ümumi uzunluğu 27,4 kilometrdir. Bu yollar da iki hərəkət zolaqlı olmaqla 4-cü texniki dərəcəyə uyğun yenidən qurulub, sənişin və yük daşınmasını xeyli yaxşılaşdırmağa imkan verəcək. Bu, həmçinin yerli və xarici turistlərin ərazidə yerləşən istirahət mərkəzlərinə rahat getmələrinə və tarixi mədəniyyət abidələri ilə tanış olmalarına şərait yaradacaq. Dövlətimizin başçısına və xanımına Astaraçay üzərində tikiləcək körpü və körpüyə qədər olan yolun planı barədə də məlumat verildi. Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Hirkan-Daşatük-Biləşər avtomobil yolunun rəmzi açılışını bildiren lenti kəsdi. Sonda xatirə şəkli çəkdirildi.

lənşər avtomobil yolunun rəmzi açılışını bildiren lenti kəsdi. Sonda xatirə şəkli çəkdirildi.

Oktyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Astara rayonuna səfərə gə-

Hakimiyyətinin başçısı Qəzənfər Ağayev Prezident İlham Əliyevə abidənin ucaldıldığı Heydər Əliyev parkında yaradılan şərait və son illərdə rayonda həyata keçirilən layihələr barədə məlumat verdi.

Oktyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev "Astara şəhərinin içməli su təchizatı sistemləri" layihəsinin başa çatması münasibətilə keçirilən mərasimdə iştirak edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Qorxmaz Hüseynov dövlətimizin başçısına "Astara şəhərinin içməli su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin tikintisi" layihəsi haqqında məlumat verdi.

Prezident İlham Əliyevin təsdiqlədiyi regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı çərçivəsində 2015-ci ildə "Astara şəhərinin içməli su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması layihəsi"nin icrasına başlanılıb. Layihə 2035-ci ilədək perspektiv

Oktyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 15-də Astarada dənizkənarı park-bulvar kompleksinin ikinci hissəsinin tikintisi çərçivəsində yaradılan şəraitlə tanış olub. Məlumat verildi ki, park-bulvar kompleksində rayon sakinlərinin və qonaqların istirahətinin yüksək səviyyədə təşkili, onların asudə vaxtlarının yadda qalması və mənalı keçməsi üçün geniş imkanlar yaradılıb. Xəzərin sahilindəki bu kompleks həm də Astara şəhərinin simasının daha da gözəlləşdirilməsi, onun inkişaf tempinin nümayiş olunması baxımından da çox əhəmiyyətlidir. Dövlətimiz tərəfindən vətəndaşların istirahətini mənalı təşkil etmək və onların asudə vaxtlarını səmərəli keçirmək üçün bütün zəruri addımlar atılır. Bu istiqamətdə son illərdə çox mühüm işlər görülüb. Bu

Oktyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Lerik rayonuna səfərə gəlib. AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin Lerik şəhərinin mərkəzində ucaldılmış abidəsi önünə gül dəstələri qoydu. Lerik Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rövşən Bağırov Prezident İlham Əliyevə son dövrlərdə rayonda həyata keçirilən sosial-iqtisadi layihələr barədə məlumat verdi.

Oktyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Lerik rayonuna səfərə gəlib. AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin Lerik şəhərinin mərkəzində ucaldılmış abidəsi önünə gül dəstələri qoydu. Lerik Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rövşən Bağırov Prezident İlham Əliyevə son dövrlərdə rayonda həyata keçirilən sosial-iqtisadi layihələr barədə məlumat verdi.

Oktyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Lerik rayonuna səfərə gəlib. AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin Lerik şəhərinin mərkəzində ucaldılmış abidəsi önünə gül dəstələri qoydu. Lerik Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rövşən Bağırov Prezident İlham Əliyevə son dövrlərdə rayonda həyata keçirilən sosial-iqtisadi layihələr barədə məlumat verdi.

Oktyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Lerik rayonuna səfərə gəlib. AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin Lerik şəhərinin mərkəzində ucaldılmış abidəsi önünə gül dəstələri qoydu. Lerik Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rövşən Bağırov Prezident İlham Əliyevə son dövrlərdə rayonda həyata keçirilən sosial-iqtisadi layihələr barədə məlumat verdi.

Oktyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Lerik rayonuna səfərə gəlib. AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin Lerik şəhərinin mərkəzində ucaldılmış abidəsi önünə gül dəstələri qoydu. Lerik Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rövşən Bağırov Prezident İlham Əliyevə son dövrlərdə rayonda həyata keçirilən sosial-iqtisadi layihələr barədə məlumat verdi.

16 oktyabr 2018-ci il

Azərbaycan dövləti regionların inkişafına böyük önəm verir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Lənkəran, Astara və Lerik rayonlarına səfər ediblər

Əvvəl Səh. 3

Oktyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Lerik rayonunun Piran-Hamarat-Vijaker avtomobil yolunun yenidənqurmadan sonra açılışında iştirak edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyevin ölkəmizə rəhbərlik etdiyi 15 il ərzində Azərbaycanda yüksək sürətli və dayanıqlı sosial-iqtisadi inkişafa nail olunub. Sosial-iqtisadi islahatların vacib tərkib hissələrindən biri də yol infrastrukturunun müasirləşdirilməsi, bu sahədə dünyanın müxtəlif təcrübəsinin tətbiq edilməsidir. Dövlətimizin başçısının sərəncam və tapşırıqlarına uyğun olaraq, ölkəmizin əsas magistral yolları qısa müddətə və müasir səviyyədə yenidən qurulub. Bundan sonra diqqət kənd və qəsəbələri birləşdirən yolların yenilənməsinə yönəlib. Prezident İlham Əliyevin diqqəti sayəsində indi ölkəmizdə kənd yollarının müasirləşdirilməsi, əvvəllər yol olmayan kənd və qəsəbələrə yüksək səviyyədə yolların çəkilməsi geniş vüsət alıb. Bu cür layihələrin miqyası və coğrafiyası ildən-ildə daha da genişlənir.

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Saleh Məmmədov dövlətimizin başçısına Piran-Hamarat-Vijaker avtomobil yolunda aparılan yenidənqurma işləri ilə bağlı məlumat verdi. Bu avtomobil yolunun tikintisinə Prezident İlham Əliyevin bu il avqustun 18-də imzaladığı Sərəncama əsasən dövlət büdcəsinin investisiya xərclərindən Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə 11,3 milyon manat ayrılıb. Yol 9100 nəfərin yaşadığı 28 yaşayış məntəqəsini birləşdirir. Ümumi uzunluğu 26 kilometr olan yol 4-cü texniki dərəcəyə aiddir. İkizolaqlı yolun hərəkət hissəsinin eni 6 metrdir. Layihənin icrası çərçivəsində suötürücü borular, yol nişanları və göstərici lövhələr quraşdırılıb, yolcu xətləri çəkilib. Bir sözlə, yol müasir səviyyədə, texnoloji ardıcılığa uyğun və bütün tələblərə cavab verməklə yenidən qurulub.

Dövlətimizin başçısına Lerik rayonunun Noda-Şingədulan-Xanagah avtomobil yolunun tikintisi barədə də məlumat verildi. Otuz min nəfərin yaşadığı və 50 yaşayış məntəqəsini birləşdirən bu avtomobil yolunun tikintisi üçün Prezident İlham Əliyevin 2013-cü ildə imzaladığı Sərəncamla Lerik Rayon İcra Hakimiyyətinə ilkin olaraq 2 milyon manat, 2014-cü ildə imzalanan Sərəncamla isə əlavə olaraq 7 milyon manat ayrılıb. 2016-cı ildə imzalanan digər Sərəncama əsasən isə yolun tikintisinin davam etdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə 6,6 milyon manat vəsait ayrılıb və yolun tikintisi başa çatdırılıb. Prezident İlham Əliyev yeni yolun rəmzi açılışını bildiren lenti kəsdi. Sonda xatirə şəklində çəkilirdi.

Oktyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev "Lerik şəhərinin içməli su təchizatı sisteminin yenidən qurulması və ilk dəfə olaraq kanalizasiya şəbəkəsinin yaradılması" layihəsinin icrasının yekunlaşması münasibətilə keçirilən mərasimdə iştirak edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı əvvəlcə rayon icmaiyətinin nümayəndələri ilə görüşdü.

Sonra "Meliorasiya və Su Təsərrüfatı" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Əhməd Əhmədov Prezident İlham Əliyevə layihə haqqında məlumat verdi. Bildirildi ki, bu layihə çərçivəsində Lerik şəhərində içməli su şəbəkəsinin və sutəmizləyici qurğunun, çirkab suların şəhər ərazisindən kənarlaşdırılması üçün kanalizasiya şəbəkəsinin və çirkab sutəmizləyici qurğunun tikintisi nəzərdə tutulub. Layihə çərçivəsində tikinti işlərinə 2011-ci ildən başlanılıb. Lerik şəhər əhalisinin içməli suya olan tələbatının ödənilməsi məqsədilə Zuvandçay çayı üzərində suötürücü qurğu inşa edilib. Sugötürücü qurğudan suyun öz axımı ilə şəhər ərazisindəki sutəmizləyici qurğuya ötürülməsi üçün 17,49 kilometrlik magistral xətt çəkilib. Yay aylarında Zuvandçay çayında suyun azalması nəzərə alınaraq, əlavə olaraq Nisliçay çayı üzərində suötürücü qurğu inşa edilib. Nisliçay çayından götürülən sular nasos stansiyası vasitəsilə uzunluğu 90 poqonometr olan təzyiqli boru ilə Zuvandçay çayından Lerik şəhərindəki təmizləyici qurğuya çəkilən magistral su xəttinə ötürüləcək. Sugötürücü qurğulardan qəbul ediləcək magistral su xətti ilə saniyədə ötürülən 20,2 litr suyun təmizlənməsi üçün şəhər ərazisində gündəlik gücü 2,6 min kubmetr olan içməli sutəmizləyici qurğu kompleksi inşa edilib. Lerik şəhəri ərazisində içməli suyun yığılması və paylanması məqsədilə tutumu 1500 kubmetr olan 4 su anbarı tikilib. Şəhərin yüksəklikdə yerləşən hissəsindəki evlərə içməli suyun nəqli üçün tutumu 500 kubmetr olan anbarda məhsuldarlığı saniyədə 1,54 litr olan iki nasos quraşdırılıb. Su anbarlarından Lerik şəhər əhalisinə içməli suyun verilməsi üçün uzunluğu 55 min 55 poqonometr olan içməli su

ponentləri sırasındadır. Burada gücü 500 kVA olan dizel generatoru, rele mühafizəsi və avtomatika sistemləri, həcmi 20 kubmetr olan qəza yağ tutumu sistemi quraşdırılıb. Eyni zamanda, həcmi 250 kubmetr olan yangınsöndürmə sisteminin yerüstü ehtiyat su çəni qoyulub, diametri 200 millimetr olan 6 kilometrlik qaz xətti, uzunluğu 25 kilometr ikidövrəli 35 KV gərginlikli elektrik verilişi, uzunluğu 16 kilometr olan 10 KV gərginlikli 8 elektrik verilişi xətləri çəkilib. Dövlətimizin başçısı elektrik stansiyasını işə saldı.

Oktyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham

Otaqların hamısı zəruri avadanlıq və əyani vasitələrlə təchiz olunub. Körpələr evi-uşaq bağçasının ərazisində balacaların əylənməsi üçün meydança yaradılıb. Müəssisədə 22 nəfərin daimi işlə təmin edilməsi nəzərdə tutulub.

Oktyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva "Azərxaçça" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Lənkəran filialının açılışında iştirak ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı və xanımı müəssisənin rəmzi açılışını bildiren lenti kəsdi. "Azərxaçça" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin İdarə Heyətinin sədri Vidadi Muradov Prezident İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya ölkəmizdə xalçaçılığın inkişafı və bu müəssisənin fəaliyyəti barədə məlumat verdi.

Dövlətimizin başçısı Lənkəran da xalça emalatxanasının tikintisi, avadanlıq və dəzgahlarla təchizatı və infrastrukturunun yaradılması üçün 2018-ci ilin dövlət büdcəsindən vəsaitin ayrılması barədə Sərəncam da imzalayıb. 2019-cu ildə əlavə olaraq 10 şəhər və rayonda bu cür müəssisələrin tikintisi nəzərdə tutulub. "Azərxaçça" ASC-nin artıq istifadəyə tam hazır olan Lənkəran filialı da bu sırada mühüm yerlərdən birini tutur.

Bildirildi ki, "Azərxaçça" ASC-nin Lənkəran filialının binasının ümumi sahəsi 1249 kvadratmetrdir. Ələt-Astara-İran İslam Respublikası ilə dövlət sərəhədi avtomobil yolunun 199-cu kilometrliyində yerləşən filialın binasının tikintisinə bu ilin martında başlanılıb. Tikinti işləri yüksək keyfiyyətlə aparılıb. Burada 150 toxucu və 14 inzibati-təsərrüfat işçisinin çalışması nəzərdə tutulub. Bina toxuculuq emalatxanası, inzibati otaq, anbar, yeməcxana, tibb otağı, xalça satışı salonu, konfrans zalı və digər bölmələrdən ibarətdir. Emalatxanada müxtəlif ölçülü 43 dəzgahda Azərbaycan xalçaları toxunacaq. Əsasən Astara, Lerik, Lənkəran, Masallı və Yardımlı rayonlarının kəndlərində toxunan orijinal xalça çeşnilərinə üstünlük veriləcək. Bu çeşnilər dünya muzeylərində, şəxsi kolleksiyalarda mühafizə olunan, həmçinin bölgənin müxtəlif kəndlərindən toplanan qədim və orijinal xalçalar əsasında "Azərxaçça"nın rəssamları tərəfindən hazırlanıb. Emalatxana zəruri xammal və ləvazimatlarla - müxtəlif rəngli yun iplərlə, həvə, qaççı, biçəq kimi alətlərlə təmin ediləcək.

Sonra dövlətimizin başçısı və birinci xanım müəssisənin kollektivi ilə görüşüb söhbət etdilər. Xalçaçılar Sevdə Cəbrayilova, İradə Əliyeva, Nargilə Qənbərova və başqaları ölkəmizdə qədim xalçaçılıq sənətinin inkişafına göstərdiyi yüksək diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıq etdilər. Sonda xatirə şəklində çəkilirdi.

şəbəkəsi tikilib, 1821 ev su saygacı ilə təmin edilərək bu şəbəkələrə qoşulub. Prezident İlham Əliyev Lerik şəhərinə içməli suyun verilməsini bildiren düyməni basdı. Sonda xatirə şəklində çəkilirdi.

Oktyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Lerik rayonunda gücü 16,5 MVt olan elektrik stansiyasının istismara verilməsi mərasimində iştirak edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, "Azərnerji" QSC-nin sədri Baba Rzayev Prezident İlham Əliyevə görüşlər barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, ölkənin cənub bölgəsinin elektrik enerjisi ilə təminatını yaxşılaşdırmaq məqsədilə "2009-2013-cü illərdə Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı üzrə Dövlət Proqramı"na əsasən Lerikin elektrik təchizatı sisteminə yenidənqurma işlərinin aparılması çərçivəsində rayonda gücü 16,5 MVt olan elektrik stansiyasının tikintisi həyata keçirilib. Elektrik stansiyası Lerik şəhər mərkəzindən bir kilometr cənubda, Cəngəmiran kəndində 3,6 hektar ərazidə yerləşir. Burada hər birinin gücü 3,3 MVt olan beş mühərrik-generator, həmçinin 35 kV və 10 kV-luq yarımstansiyalar quraşdırılıb. Bundan başqa, gücü 25 MVA olan 35/10 kV-luq blok transformatoru, hər birinin gücü 10 MVA olan 35/10 kV-luq iki güc transformatoru və hər birinin gücü 630 kVA olan 10/0,4 kV-luq iki ədəd xüsusi sərfiyat transformatoru da layihənin kom-

Əliyev Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə inşa olunmuş 100 yerlik Lerik şəhər 2 sayılı körpələr evi-uşaq bağçasının açılışında iştirak edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Prezidenti uşaq bağçasının rəmzi açılışını bildiren lenti kəsdi.

Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə inşa edilmiş bağçalardan biri də Lerik şəhər 2 sayılı körpələr evi-uşaq bağçasıdır. Bu cür gözəl və hərtərəfli şəraiti olan körpələr evi-uşaq bağçalarının istifadəyə verilməsi bir daha sübut edir ki, dövlətimizlə bərabər, Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu da gələcəyimiz olan uşaqlarla bağlı bütün məsələlərə xüsusi həssaslıqla yanaşır, onların sağlamlıq və xoşbəxt böyüməsi üçün əlindən gələni əsirgəmir. Müasir görkəmi ilə seçilən belə müəssisələr həm də yerləşdiyi ərazinin gözəlliyini daha da artırır.

Bildirildi ki, bu uşaq müəssisəsinin inşasına 2015-ci ilin mayında başlanılıb. İnşaat işləri 2018-ci ilin mayında yekunlaşıb. İkimərtəbəli binada qrup, yataq, yemək otaqları və xidməti otaqlar var. Burada, eyni zamanda, musiqi və gimnastika, həmçinin kompüter otağı da balacaların ixtiyarına verilib. Müxtəlif qrupların fəaliyyət göstərəcəyi bağçada uşaqların təlim-təربiyəsi ilə yüksək səviyyədə məşğul olmaq, onların istedadlarını üzə çıxarmaq üçün hərtərəfli şərait yaradılıb.

Bakıda “Dini mərasimlər: tarix, ənənə və hüquq” mövzusunda konfrans keçirilib

Oktabrın 15-də Bakıda Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin təşkilatçılığı ilə “Dini mərasimlər: tarix, ənənə və hüquq” mövzusunda konfrans keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının, Milli Məclisin və müvafiq dövlət qurumlarının nümayəndələri, dini icma sədrleri, elm və din xadimləri, alimlər, ilahiyyatçılar və gənclər iştirak ediblər.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı tədbir iştirakçılarında konfransın mahiyyəti ilə bağlı məlumat verib. Bildirib ki, Dövlət Komitəsi bu sahədə aidiyyəti dövlət qurumları, elm və təhsil müəssisələri, qeyri-hökumət təşkilatları ilə sıx əməkdaşlıq qurur, dini maarifləndirmə tədbirlərinə xüsusi önəm verir.

Mərasimlərin insanların inanc və mədəniyyətinin simvolik ifadəsi olduğunu vurğulayan Dövlət Komitəsinin sədri onların tarixi kökləri olmaqla yanaşı, müəyyən dəyişikliyə məruz qaldıqlarını diqqətə çatdırıb. Qeyd edib ki, bu mərasimlər müxtəlif mədəniyyətlərdə məzmunca bənzər, lakin formaca müxtəlif şəkildə icra edilir.

Mübariz Qurbanlı qeyd edib ki, dini mərasimlər zamanı insanlar bəzən həddən artıq ifrata varırlar. Bu, adətən məlumatlılıq, xüsusilə dini savadsızlıqdan irəli gəlir. Dövlət Komitəsinin sədri dini mərasimlərin israfçılıqdan uzaq, mümkün qədər dinin əsas mənbələrinə uyğun, eləcə də ictimai inkişafı ayaqlaşma ilə birləşdirilməsinin önəmini vurğulayıb. Onun sözlərinə görə, bu mərasimlərdə vətəndaşların heç bir hüquqi məsuliyyəti yoxdur. Bu, bərbəzə mədəniyyət məsələsidir. Bəzən ali təhsilli, dünyagörüşlü insanlar bu mərasimlərin keçirilməsi zamanı israfçılığa yol verir. Komitə sədri bu cür halların qarşısının alınmasında maarifləndirmə işinin daha da gücləndirilməsinin vacibliyinə diqqət cəkib.

Daha sonra Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun prorektoru, ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Aqil Şirinov “Mərasimlər: tarix, realıq və din” mövzusunda çıxış edib. Bildirib ki, bəşəriyyətin tarixinə nəzər salsaq, mərasim və ayinsiz bir cəmiyyətə rast gəlinmir. Mərasimlər hissələrimizin təzahürüdür. Onun sözlərinə görə, mərasimsiz heç bir din mövcud olmayıb. Hansısa cəmiyyət yeni dini qəbul etdikdə belə, o cəmiyyətin keçmiş adət-ənənələri silinib getmir. A.Şirinov vurğulayıb ki, sosioloqlar ictimai baxımdan mərasimlərin çox böyük əhəmiyyətə malik olduğunu qeyd edirlər.

Yeni Azərbaycan Partiyası İcra katibinin müavini, Milli Məclisin ictimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri, deputat Siyavuş Novruzov çıxışında bildirib ki, Azərbaycanda dini mərasimləri İslam dini, ənənələrlə yanaşı, qanunlarla da tənzimləmək zəruridir. “Mərasimlər elə qaydada olmalıdır ki, bir-birindən fərqlənməsin, uyğunluq təşkil etsin, israfçılığa yol verilməsin”, - deyərək qeyd edib ki, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi bu istiqamətdə mühüm addımlar atır. Artıq bəzi bölgələrimizdə dini mərasimlər sadələşdirilmiş formada keçirilir. Lakin hələ də bir çox rayonlarımızda israfçılığa yol verilir. “Cəmiyyəti inandırmaqlıq ki, mərasimlərdə israfçılığa yol vermək lazım deyil, dində də belə bir şey yoxdur. Elə etməliyik ki, insanlar mərasimdən sonra uzun müddət maddi çətinlik çəkməsinlər”, - deyərək Milli Məclisin komitə sədri bildirib. Məzarlıqlar haqqında da danışan Siyavuş Novruzov diqqətə çatdırıb ki, nümunəvi qəbiristanlıqların yaradılması ilə bağlı hazırlanan yeni qanun layihəsinin qəbul edilməsindən sonra, kimliyindən asılı olmayaraq hər kəsin eyni səviyyədə və formada dəfn edilməsi təmin olunacaq.

Dini mərasimlərin siyasi-hüquqi tərəfinə toxunan Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının millətlərarası münasibətlər, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Anar Əlizadə bildirib ki, Azərbaycanda dövlət-din münasibətləri dünyəvi prinsiplər əsasında qurulub. Dini mənsubiyyətdən asılı olmayaraq dini ayinlərin, mərasimlərin icrasında hər kəs üçün azad və bərabər şərait yaradılıb. Amma bu o demək deyil ki, dini mərasimlərin keçirilməsi zamanı hüquqi qaydalara, ictimai normalara riayət olunmalıdır. Ona görə də dini mərasimlər ictimai asayışı pozmadan icra olunmalıdır. Heç kəs dini mərasimləri yerinə yetirməyə və dini mərasimlərdə iştirak etməyə məcbur edilməməlidir.

A.Əlizadə əlavə edib ki, xarici dairələr tərəfindən idarə olunan və İslam adı altında hərəkət edən bəzi radikal qruplaşmalar dini mərasimləri siyasi şüarlar səsləndirmək vasitəsinə çeviriblər. Dini mərasimləri yerinə yetirərək ifrat hərəkətlərə və xurafata yol verilməməlidir. Lakin belə neqativ sosial təzahürlər, mənfi hallar inzibati yollarla deyil, daha çox mütəmülk maarifləndirmə tədbirlərinin həyata keçirilməsi ilə aradan qaldırılmalıdır. O qeyd edib ki, dini mərasimlər qrup halında, kütləvi şəkildə icra olunur və kütlələr üzərində böyük psixoloji təsir qüvvəsinə malikdir.

Sonra Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi sədrinin müavini Fuad Nurullayev maarifləndirmə tədbirlərinin israfçılığa, xurafata, eləcə də mövhumatçılığa qarşı mübarizədə əvəzsiz rolundan bəhs edib. Bu istiqamətdə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi və Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təşkilatçılığı ilə həm paytaxtda, həm də regionlarda keçirilən tədbirlərin önəminə toxunub.

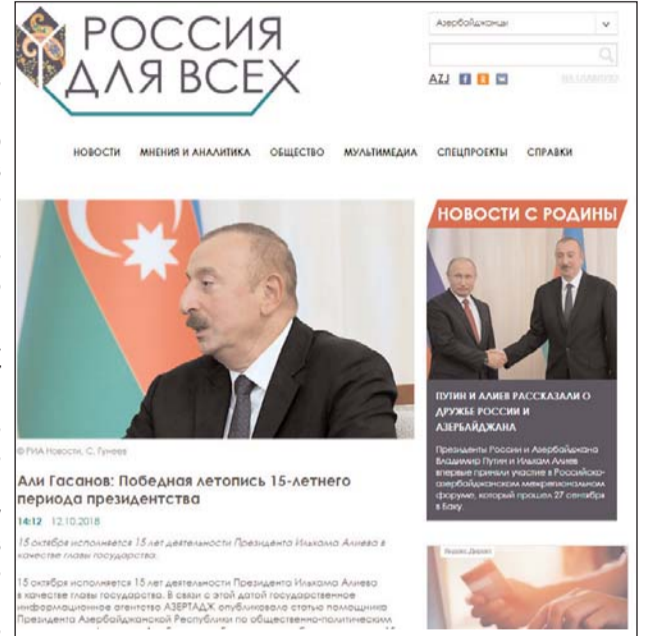
Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Bilik Fondunun icraçı direktoru Oktay Səmədov, AMEA-nın Fəlsəfə İnstitutunun direktoru İlham Məmmədov, Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin icraçı direktor əvəzi Rəvan Həsənov və şərqşünas alim Nəriman Qasımoğlu mövzu ilə bağlı ətraflı çıxış ediblər. Konfrans müzakirələrlə davam edib.

Əli Həsənovun “On beş illik prezidentlik dövrünün möhtəşəm zəfər salnaməsi” məqaləsi xarici KİV-lərdə geniş maraq doğurub

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi, professor Əli Həsənovun “On beş illik prezidentlik dövrünün möhtəşəm zəfər salnaməsi” sərlihvəli məqaləsi xarici KİV-lərdə geniş maraq doğurub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, “Rossiya-Onlayn” internet saytı və “Rossiya segodnya” Beynəlxalq İnformasiya Agentliyinin “Rossiya dlya vsex” şəbəkə nəşri, İordaniyanın tanınmış “orobanews” nəşri, Misirin nüfuzlu “AsiyaalYoum” qəzeti Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın son 15 ildə bütün sahələrdə qazandığı möhtəşəm uğurlar haqqında Əli Həsənovun məqaləsinə yer veriblər.

Əli Həsənovun məqaləsində deyilir ki, İlham Əliyev prezidentliyinin 15 ili ərzində əsas ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş vətəndaş həmrəyliyi platformasına söykənərək daxili ictimai-siyasi sabitliyi daha da möhkəmləndi-

rib, əhalinin təhlükəsizliyini, insanların əsas hüquq və azadlıqlarını, ölkənin əmin-amanlığını təmin edib, vətəndaşların rifah halının getdikcə yüksəlməsinə nail olub. “Hazırda tədrəddü etmədən söyləmək olar ki, daxili milli-vətəndaş birliyi, hakimiyyətin yürütdüyü siyasətin geniş əhali tərəfindən dəstəklənməsi əsasında bərqərar olmuş möhkəm ictimai-siyasi sabitlik əməlinə görə Azərbaycan postsovet məkanında birinci yerdə dayanır”, - deyərək müəllif qeyd edir.

Məqalədə vurğulanır

ki, daxili inkişaf parametrləri - makroiqtisadi sabitlik, dinamik inkişaf edən iqtisadiyyat, sosial və mədəni təminat sisteminin dinamikası, müsbət demografik vəziyyət, miqrasiya və urbanizasiya proseslərinin dövlətin nəzarəti altında saxlanması, dövlət idarəçiliyinin effektivliyi və s. üzrə də Azərbaycan son 15 ildə region ölkələri içərisində birinci üçlükdə öz yerini möhkəmləndirib.

Müəllif yazır: “Prezident İlham Əliyevin milli maraqlara söykənən xarici siyasəti nəticəsində Azərbaycan müstəqil mövqeyi ilə seçilən dövlət kimi tanınıb, onun beynəlxalq nüfuzu getdikcə yüksəlib. 2011-ci ildə Azərbaycan 155 dövlətin dəstəyi ilə BMT Təhlükəsizlik Şurasına qeyri-daimi üzv seçilib, 120 dövlətin təmsil olduğu Qoşulmama Hərəkatına üzv qəbul edilib. 2019-2022-ci illər Azərbaycan Respublikasının Hərəkətə sədrlik dövrüdür. Azərbaycan Avropa İttifaqına üzv olan 9 ölkə ilə strateji tərəfdaşlıq əlaqələri qurub və müvafiq sənədlər imzalayıb”.

Məqalədə Azərbaycanın iqtisadi sahədə uğurlarından ətraflı bəhs edilir və vurğulanır ki, 15 il ərzində ölkə iqtisadiyyatı 3,2 dəfə, qeyri-neft sektoru 2,8 dəfə artıb. Həmçinin Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda nəhəng transmilli energetika və nəqliyyat layihələri həyata keçirilib. Xarici KİV-lər Əli Həsənovun məqaləsinə istinadən vurğulayırlar ki, son 15 ildə Azərbaycanda demokratik təsisatların möhkəmlənməsi, siyasi plüralizmin təmin edilməsi, vətəndaş cəmiyyəti institutlarının gücləndirilməsi istiqamətində ardıcıl siyasət həyata keçirilib. Ölkədə azad, şəffaf və demokratik şəraitdə keçirilən seçkilərdə fəal iştirak edən siyasi partiyaların fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi üçün hər il büdcədən vəsaitlər ayrılır. Bu isə Azərbaycanda siyasi plüralizmin və çoxpartiyalı demokratik siyasi sistemin formalaşdığını göstərir.

Azərbaycan Prezidenti köməkçisinin məqaləsində xüsusi qeyd edilir ki, dövlət və cəmiyyət həyatının bütün sahələrində fundamental dəyişikliklərin baş verdiyi ötən 15 il ərzində Azərbaycan xalqı həmişə öz liderinə güvənib, ona ən güclü dəyər olub.

2003-2018-ci illərdə ölkə iqtisadiyyatına 250 milyard dollara yaxın investisiya qoyulub

2003-2018-ci illərdə Azərbaycan iqtisadiyyatına 250 milyard ABŞ dollarına yaxın investisiya yatırılıb ki, bunun da təxminən yarısı xarici sərmayələrdir. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev deyib.

Ümumi investisiya qoyuluşunun 60 faizdən çoxu qeyri-neft sektorunun inkişafına yönəldilib. Belə ki, 2018-ci ilin yanvar-sentyabr aylarında Azərbaycan iqtisadiyyatına qoyulmuş 9 milyard dollar investisiyanın 5,6 milyard dolları məhz qeyri-neft sektorunun payına düşür.

16 oktyabr 2018-ci il

Bu gün dünyada çox az ölkə tapılır ki, cəmi 15 il ərzində cəmiyyətin ictimai-siyasi sferasının, eləcə də, ölkənin siyasi və çoxpartiyalı sisteminin, plüralizmin, ümumilikdə, demokratiyanın inkişafı istiqamətində ardıcıl və səmərəli siyasi, eləcə də, sosial-iqtisadi islahatlar həyata keçirsin. Şübhəsiz ki, son 15 ilin nəticələrinə əsaslanaraq, deyə bilərik ki, həmin azsaylı ölkələr kateqoriyasına Azərbaycan da aiddir. Çünki son 15 il ərzində Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu layiqincə davam etdirən Prezident İlham Əliyevin imzaladığı sərəncamlar, fərmanlar, təsdiqlədiyi dövlət proqramları Azərbaycanı dünyanın demokratik və siyasi baxımdan yetkin dövlətinə çevirib. Eyni zamanda, transmilli layihələrin reallaşdırılması və ölkə daxilində sosial dövlət quruculuğu istiqamətində mühüm addımların atılması Azərbaycanın dinamik inkişafı təmin edib.

Xüsusi olaraq, qeyd edilməlidir ki, son 15 il ərzində ölkə iqtisadiyyatı, qeyri-neft iqtisadiyyatı və sənaye sahəsində 3 dəfə, kənd təsərrüfatında 2, qeyri-neft ixracında 5 dəfə artım olub, valyuta ehtiyatlarımız 23 dəfə artaraq, 45 milyard dollara bərabər olub, ölkə iqtisadiyyatına 230 milyard dollardan çox sərmayə qoyulub, 1,9 milyon iş yeri yaradılıb, işsizlik 5 faiz, yoxsulluq isə 5,4 faiz səviyyəsinə enib, məaşlar 5, pensiyalar 8 dəfədən çox artıb. Eyni zamanda, 443 körpü tikilib, 3100-dən çox məktəb inşa edilib, 642 tibb müəssisəsi, 43 olimpiya-idman kompleksi tikilib, 265 min məcburi köçkün yeni evlərlə, mənzillərlə təmin edilib, 30 elektrik stansiyası tikilib, bölgələrdə qazlaşdırma 93 faizə çatıb, sahibkarlara güzəştli şərtlərlə 2 milyard manatdan çox kreditlər verilib, 7 beynəlxalq aeroport yenidən qurulub. Həmçinin, fasiləsiz içməli su ilə təminat 70 faizə çatıb, 4 su anbarı - Taxtakörpü, Şəmkiçay, Göytəpə, Tovuzçay su anbarları tikilib, 100 minlərlə hektar suvarılmayan torpaqlara həyat gətirilib, su gətirilib, 12 min 300 kilometr yol çəkilib. Eləcə də, regionun ən güclü orduunu formalaşdırılıb, üç peykə dünyanın çox az sayda olan kosmik ölkələrinin sırasında yer alıb, Avrasiya geostrateji məkanının ən etibarlı enerji təchizatçısı kimi enerji və nəqliyyat dəhlizinə çevrilib, "Eurovision", "I Avropa Oyunları", "IV İslam Həmrəyliyi Oyunları", "Formula-1" kimi global əhəmiyyətli idman tədbirlərinə uğurla ev sahibliyi edib...

Təbii olaraq, uğurlarını sadalamaqla bitmir Azərbaycanın. Məhz əldə olunan nəticələrə əsasən, Azərbaycan "Global Rəqabətlik Hesabatı"nda 35-ci yer, "Doing Business 2018" hesabatında 57-ci yer, Avropa və Mərkəzi Asiya regionu üzrə ən islahatçı 3 ölkədən biri, "Siyasətçilərə ictimai etimad" kateqoriyasında 20-ci pillə, "Dövlət tənzimlənməsinin yükü" göstəricisinə görə dünyada 15-ci yer, Əmək bazarının səmərəliliyi göstəricisi üzrə dünyada 17-ci, MDB üzrə 1-ci yerdədir. Həmçinin, dün-

2003-2018-ci illər - inkişaf tariximizin qızıl dövrü: Xarizmatik Liderin xalqa xidmət təntənəsi

ya ekspertləri, nüfuzlu "USA Today", "The Washington Times" kimi nəşrlər ölkəmiz haqqında yazarkən, qeyd edirlər ki, Azərbaycan "Şərqi İsvetseriyadır", "Turizm üçün gözəl və ən sabit şəhər Bakıdır", "Odlar yurdu", "Şərqi Parisdir", "Bütün dünyada ən ideal yerdir" və s.

Bu uğurlar, heç şübhəsiz ki, Prezident İlham Əliyevin siyasətinə xalqın yüksək etimadı nəticəsində mümkün olub. Bütün bunların səbəbkarı, məhz Prezident İlham Əliyevdir. Buna görə də, Avropa İttifaqının Azərbaycanda apardığı araşdırma nəticəsində, bəlli olub ki, Azərbaycan vətəndaşlarının 81 faizi Prezidentə etibar edir. Bütün bunlar Prezident İlham Əliyevin xalq arasındakı nüfuzundan xəbər verir. İnsanlarımız Azərbaycanın gələcəyini yalnız Prezident İlham Əliyevlə görür, Ona etibar edir. Çünki İlham Əliyev xalqın sınağı, güvəndiyi və inandığı alternativsiz liderdir. Dünyanın heç bir yerində dövlət başçısı 50 illik yubileyi günü qaçqın şəhərciyinə gedərək "Mən öz ad günümü ailə üzvlərimlə birlikdə keçirməyə gəlmişəm, mənim ailə üzvlərim sizsiniz" - deməyib. Dünyanın heç bir yerində xalqa iqtidar, dövlət başçısı ilə vətəndaşlar arasında belə möhkəm birlik, dəstək və məhəbbət yoxdur. Ona görə ki, bu birlik sözlə yox, əməllə, görülən işlərlə yaranıb və zamanın sınaqlarından keçib.

Əlbəttə ki, son 15 il ərzində Azərbaycanın əldə etdiyi uğurların əsasında bütün faktorlardan öncə, sabitlik və təhlükəsizlik amili durur. Aksiomadır ki, sabitlik və təhlükəsizlik olmayan yerdə, ümumiyyətlə, inkişafdan söhbət gedə bilməz. Bu mənada, Azərbaycanda əsas Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş xalq-iqtidar bir-

liyi bu gün də Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə daha da möhkəmlənib. Məhz xalqın Prezident İlham Əliyevə və Onun qurduğu hökumətə olan etimadı, inamı və etibarını son 15 il ərzində Azərbaycanın tarixi əhəmiyyətli uğurlar əldə etməsinə əsas yaradıb.

Şübhəsiz ki, Azərbaycandakı yüksək ictimai-siyasi sabitliyin təməlinə demokratik inkişafın mühüm göstəricisi olan insan hüquq və azadlıqlarının ən yüksək səviyyədə təminatını həyata keçirən faktorlar durur. Faktır ki, Azərbaycanda hüquqi-demokratik dövlət quruculuğu hər zaman Prezident İlham Əliyevin siyasi prioritetini təşkil edib. Təsədüfi deyil ki, güclü sosial-iqtisadi sistem üzərində konsolidasiyalı demokratiyanın bərqərar edilməsi üçün 2006-cı il dekabrın 28-də Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "İnsan hüquqlarının müdafiəsi üzrə Milli Fəaliyyət Planı" insan hüquqlarının təmin edilməsi prosesinin keyfiyyətə yeni müstəviyə keçməsinə, universal və regional səviyyədə yeni əməkdaşlıq strategiyasının formalaşdırılmasına, dövlətlə vətəndaş cəmiyyəti arasında tərəfdaşlıq münasibətlərinin gücləndirilməsinə xidmət edirdi. Prezident İlham Əliyevin 18 iyun 2007-ci il tarixli Sərəncamına əsasən, 18 iyunun Azərbaycanda "İnsan hüquqları günü" elan edilməsini və bundan sonra da bu sahədə əhəmiyyətli strateji tədbirlərin görülməsini, 2002-ci il 24 avqust, 2009-cu il 18 mart və 2016-cı il 26 sentyabr tarixlərində keçirilmiş ümumxalq səsverməsi-referendumlar nəticəsində insan və vətəndaş hüquq və azadlıqları istiqamətində qanunvericilik bazasının zənginləşdirilməsinə xidmət edən və digər məsələləri aid etməklər. 2011-ci il dekabrın 27-də

Prezident İlham Əliyevin təsdiq etdiyi yeni proqram isə insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinin səmərəliliyinin artırılması, hüquq mədəniyyətinin inkişaf etdirilməsi, normativ-hüquqi bazanın və hüquq müdafiə sisteminin təkmilləşdirilməsi istiqamətində tədbirlərin davamlılığının təmin edilməsinə yönəldilmişdi.

Ölkənin demokratik tranzitində və vətəndaş cəmiyyətinin formalaşmasında müstəqil KİV-lərin rolu Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi dövründə daha da genişləndi. Bu mənada, müstəqil kütləvi informasiya vasitələrinin inkişafının dəstəklənməsi zərurəti nəzərə alınaraq, habelə, hadisələri və prosesləri qabaqlayaraq ictimai rəyin inteqratoru kimi çıxış edə biləcək keyfiyyətli jurnalistikanın formalaşmasına şərait yaradılması məqsədilə bir sıra addımlar da atıldı. Belə ki, 2008-ci ildə "Azərbaycan Respublikasında kütləvi informasiya vasitələrinin inkişafına dövlət dəstəyi" Konsepsiyası təsdiq olundu, 2009-cu ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu təsis edildi. Bu kimi digər tədbirlər də, onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycanda demokratik institutlaşma prosesi dövlətin uzunmüddətli inkişaf strategiyasına və beynəlxalq öhdəliklərinə uyğun olaraq, güclü vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu sahəsində üzərinə düşən vəzifələri uğurla icra edir. Bu da ölkədə siyasi sistemin güclənməsinə və vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu istiqamətində inkişafına təsir edirdi.

Azərbaycanda milli demokratiyanın inkişafı və ictimai həyatın, xüsusən, QHT sektorunun nəzərə çarpacaq dərəcədə fəallaşması, internetin uğurlu yayımı gənclərin

işlə təmin edilməsi, onların sosiallaşması, maraq dairələri üzrə ünsiyyət, solumda müxtəlif mövzularda ictimai diskussiyaların keyfiyyətinin artırılması sahələrində müsbət irəliləyişlər əldə edilməsi də siyasi islahatların bəhrələri idi. 2007-ci ilin iyul ayında Prezidentin Sərəncamı ilə qeyri-hökumət təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Konsepsiyasının təsdiq edilməsi və QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının yaradılması, məhz üçüncü sektorun dəstəklənməsində və ölkədə vətəndaş cəmiyyətinin inkişafında mühüm addım oldu. QHT sektorunun inkişafı ilə bağlı dövlətin mütərəqqi qərarlar verməsi ölkədə vətəndaş cəmiyyətinin inkişafına xeyli təkən verdi.

Azərbaycanda cəmiyyətdə ictimai-siyasi sferanın inkişafına təsir edən siyasi reformaların sırasına "Sərbəst toplaşmaq azadlığı haqqında", "Siyasi partiyalar haqqında", "Dini etiqad azadlığı haqqında", "Qeyri-hökumət təşkilatları haqqında", "Kütləvi İnformasiya Vasitələri haqqında", "Qrant haqqında" qanunlara, "Seçki Məcəlləsi"ne əlavə və dəyişikliklərin edilməsi haqqında qanun layihələrinin qəbul edilməsi də daxildir. Sözügedən qanunlar Azərbaycan çoxpartiyalı sistemin inkişafına, şəffaf siyasi rəqabət mühitinin yaradılmasına, insanları fundamental hüquq və azadlıqlarının tam təmin edilməsinə əlverişli şərait yaratmış oldu.

Beləliklə, görünən odur ki, Azərbaycanda ictimai-siyasi sabitliyin, qanunçuluğun və vətəndaş birliyinin təmin olunması siyasi islahatların əsas hədəflərindən birinə çevrilib ki, məhz siyasi islahatlar aparılarkən milli təhlükəsizlik sisteminin mühüm tərkib hissələrindən biri olan ictimai-siyasi və sosial-etnik təhlükəsizlik təmin edildi. Siyasi islahatlar ölkədə səmərəli dövlət idarəçiliyi sistemini əsas dayanıqlı ictimai-siyasi sabitliyi yaradıb.

Məhz həyata keçirilən siyasi-hüquqi islahatlar nəticəsində, hüquqi dövlətin və vətəndaş cəmiyyətinin formalaşması inkişaf etməsi üçün demokratik tələblərə cavab verən ölkə konstitusiyasına iki dəfə əlavə və dəyişikliklər edildi, xalqın öz iradəsini seçkilər vasitəsilə ifadə etməsi üçün demokratik standartlara uyğun hüquqi qanunvericilik sistemi tam formalaşdırıldı, vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının, onların sosial, siyasi, dini, irqi mənsubiyyətindən asılı olmayaraq ictimai-siyasi proseslərdə iştirakı tam təmin edildi, çoxpartiyalı siyasi sistem yaradıldı, cəmiyyətin intellektual, siyasi resursları müstəqil dövlət quruculuğu prosesinə cəlb edildi, ölkə vətəndaşlarının ümummilli ideoloji dəyərlər və ictimai-siyasi məqsədlər ətrafında birləşməsi tam təmin olundu, demokratik siyasi mədəniyyətin formalaşdırılması və s. günümüzün reallığına çevrildi.

Əvvəli Səh. 6

Azərbaycanın sosial-iqtisadi və siyasi-hüquqi inkişafı onun idarəçiliyinin də təkmilləşdirilməsini labüdləşdirirdi. Prezident İlham Əliyevin reallaşdırdığı siyasi islahatlar kursunun tərkib hissəsi olan idarəçiliyin təkmilləşdirilməsi prosesi çərçivəsində Azərbaycanda perspektiv inkişaf baxımından mühüm addımlar atıldı. Belə ki, 2016-cı ildə referendumla konstitusiyaya əlavə və dəyişikliklərin edilməsilə yeni idarəetmə modelinə keçid təmin edildi, ölkədə vitse-prezidentlik institutu yaradıldı, Nazirlər Kabinetinin fəaliyyətində struktur dəyişiklikləri edildi, Mərkəzi İcra Hakimiyyəti orqanlarının fəaliyyətinin düzgün və çevik koordinasiya edilməsi üçün əhəmiyyətli addımlar atıldı, səmərəli və çevik dövlət idarəçiliyi mexanizmi formalaşdırıldı, icra hakimiyyəti şaquli və icra intizamı möhkəmləndirildi, qanunvericilik hakimiyyətinin fəaliyyəti ilə bağlı yeni tələblər müəyyən edildi.

Bütün bunlarla yanaşı, bildirilməlidir ki, ərazilərimizin 20 faizinin işğal altında olmasına və müharibə şəraitinin davam etməsinə baxmayaraq, əmin-amanlıq, ictimai-siyasi sabitlik yüksək qiymətləndirilir, demokratik islahatlar güclü iqtisadi inkişafı müşayiət edilir. Deyilənlərin fonunda görürük ki, bu gün Azərbaycan Ordusu 50 ən güclü ordu sırasındadır və Azərbaycanın müdafiə xərcləri Ermənistanın dövlət büdcəsinə bərabərdir. Azərbaycan dünyanın 34 ölkəsi ilə hərbi əlaqələrin normativ-hüquqi bazasını təşkil edən saziş və memorandumlar imzalayıb. Türkiyə, ABŞ, Almaniya, Böyük Britaniya, İtaliya, Pakistan, Çin, Rusiya, Ukrayna, Belarus, Moldova, Polşa, Rumiya, Bolqarıstan, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Latviya, Litva, Estoniya, Gürcüstan, Özbəkistan, Tacikistan, İordaniya, Bəhreyn, Fransa, Çexiya, Sloveniya, Serbiya, Koreya Respublikası və s. ilə ikitərəfli əsasda hərbi

2003-2018-ci illər - inkişaf tariximizin qızıl dövrü: Xarizmatik Liderin xalqa xidmət təntənəsi

əməkdaşlıq həyata keçirilir. Hədəf isə işğal altında olan torpaqların tamamilə azad olunmasıdır.

Sırr deyil ki, hər bir ölkənin uğurlu daxili siyasəti onun mükəmməl xarici siyasəti ilə də tandem təşkil edir. Məhz ötən 15 il ərzində Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə pragmatik xarici siyasət kursu da həyata keçirilib. Əsas Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş balanslaşdırılmış xarici siyasət strategiyasını bu gün Prezident İlham Əliyev uğurla davam etdirməsi nəticəsində Azərbaycan Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibətinin həlli istiqamətində Ermənistanı bütün mövqelər üzrə sıxışdırmağı bacarıb, BMT, Avropa Şurası, ATƏT, İslam Əməkdaşlığı Təşkilatı,

NATO və başqa beynəlxalq təşkilatlar ərazi bütövlüyümüzü tanıyan sənəd qəbul edib, Ermənistanı bir daha işğalçı kimi təsdiqləyiblər, Xocalı soyqırımının dünyada tanınması məqsədilə başlanan "Xocalıya ədalət" aksiyası çərçivəsində Xocalı faciəsini soyqırımı kimi Pakistan və Sudan dövlət səviyyəsində, Meksika, Kolumbiya, Çexiya, Bosniya və Herseqovina, Cibuti, Peru, Honduras, Panama, İordaniya, Rumiya və Şotlandiya parlament səviyyəsində tanıyır. ABŞ-in 22 ştatı Xocalını qətləmi kimi tanıyan sənəd qəbul edib, Azərbaycan dünyanın 155 ölkəsinin dəstəyini alaraq, BMT Təhlükəsizlik Şurasına sədrlik edib, Azərbaycan beynəlxalq münasibətlər sistemində unikal töhfələr verən ikitərəfli

li və üçtərəfli əməkdaşlıq formatlarını yaradıb, Azərbaycan Avropa Şurası, Avropa İttifaqı məkanında, o cümlədən, YUNESKO səviyyəsində nümayiş etdirdiyi üstün mövqe ilə ölkəmiz böyük Avropa evində xüsusi yer tutub, Çin, Cənubi Koreya, Yaponiya, Sinqapur, Malayziya kimi inkişaf etmiş Asiya ölkələri, həmçinin, Latın Amerikasına və Afrika ölkələri ilə əməkdaşlıq əlaqələri genişləndirilib.

Xəzər-Qara dəniz-Aralıq dənizi hövzələrini birləşdirəcək TAP, TANAP, Cənub Qaz Dəhlizi artıq reallığa çevrilib, Qərblə Şərq arasında fasiləsiz nəqliyyat əlaqələrinin qurulması üçün Şimal-Cənub, Şərq-Qərb, eləcə də, Avrasiya geostратеji məkanının önəmli layihəsi olan Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yo-

lu ilə ən etibarlı nəqliyyat dəhlizi formalaşdırılıb, regionun ən böyük dəniz ticarəti limanı yaradılıb. Nəticə etibarilə Azərbaycan hazırda Şərq üçün də, Qərb üçün də cəlbədicə və əhəmiyyətli ölkə olmaq statusu qazanıb.

Göründüyü kimi, son 15 il ərzində Azərbaycanda hüquqi-demokratik siyasi sistemin və vətəndaş cəmiyyətinin, mükəmməl siyasi idarəçiliyin formalaşması, təhlükəsizliyin və ictimai-siyasi sabitliyin təmin olunması, sosial-iqtisadi inkişafın təmin edilməsi, milli-mənəvi, multikultural və tolerantlıq dəyərləri əsasında ictimai həmrəyliyin yaradılması, xalqımızın vahid amal, ən əsas azərbaycançılıq ideologiyası ətrafında sıx birləşməsi inkişaf tendensiyasının ayrılmaz tərkib hissəsi olub. Bu baxımdan Prezident İlham Əliyevin istənilən məsələyə yaradıcı münasibət bəsləməsi, yeni müstəvidən yanaşması, siyasi-ictimai və geosiyasi reallıqları, iqtisadi-hərbi prosesləri, ideoloji-etnik problemləri mövcud siyasi kursun işığında yenidən dəyərləndirməsi Onun yeni mərhələdə Azərbaycanın və cəmiyyətimizin müasirləşdirilməsinin baş memarı və novator dövlət xadimi kimi qüdrətli LİDER olmasını isbatlayır. Elə bu səbəbdendir ki, xalq bütün məqamlarda LİDERİN dəstəkləyir, onun atdığı addımlara və verdiyi qərarlara inam və etibarını nümayiş etdirir...

Bəhruz Quliyev,
"Səs" Media Qrupunun
rəhbəri, fəlsəfə üzrə
fəlsəfə doktoru

Dünya Yeni Azərbaycan Partiyası Binəqədi rayon təşkilatının inzibati binasında Binəqədi rayon icra hakimiyyəti və YAP Binəqədi rayon təşkilatının birgə təşkilatçılığı ilə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin xalqımızın mütləq əksəriyyətinin səsverməsi nəticəsində Azərbaycan Prezidenti seçilməsinin 15 illiyinə həsr olunmuş "15 ilin zəfər salnaməsi" adlı tədbir keçirilib. Tədbirdən öncə, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rayon təşkilatının inzibati binası önündə ucaldılmış abidəsi ziyarət olunub və gül dəstələri düzülüb.

Daha sonra Prezident İlham Əliyevin son 15 illik fəaliyyətinə həsr olunmuş videoçarxın təqdimatı olub.

Tədbiri giriş sözü ilə açan YAP Binəqədi rayon təşkilatının sədri Ramiz Göyüşov bildirdi ki, bu gün dövlətimiz və xalqımız üçün mühüm tarixi, siyasi bir hadisənin ildönümüdür: "1993-cü ildə xalqımızın təkidli və hakimiyyətə qayıdan Ulu Öndər Heydər Əliyevin cəsəreti, qətiyyəti sayəsində dövlətimiz mühüm dirçəliş dövrünə qədəm qoydu. Ölkəmizdə vətəndaş cəmiyyəti inkişaf etməyə başladı, sabitlik bərqərar olundu, ilk konstitusiyamız qəbul edildi. Dahi Şəxsiyyət Heydər Əliyevin hakimiyyət illəri ölkəmizdə mühüm islahatların başladığı illəri oldu". R.Göyüşov çıxışının davamında 2003-cü ildə keçirilən prezident seçkilərindən danışaraq, qeyd etdi ki, o zaman Ulu Öndər Heydər Əliyev prezidentliyə namizədliyini Cənab İl-

ham Əliyevin xeyrinə geri götürəkən, xalqa müraciət ünvanladı. Həmin müraciəti olduğu kimi diqqətə çatdıran natiq bildirdi ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev Cənab İlham Əliyevə hər zaman inanıb, Onun başladığı taleyüklü məsələləri və planları Onun həyata keçirəcəyinə əmin olduğunu bildirdi. Ulu Öndər Cənab İlham Əliyevə böyük ümidlər bəsləyirdi. Azərbaycan xalqı da Ulu Öndər Heydər Əliyevin səsə səs verdi və mütləq əksəriyyətlə Cənab İlham Əliyevi Prezident seçdi.

Tədbirdə Millət vəkili, "Yeni Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru Hikmət Babaoğlu çıxış edərək, ictimai-siyasi sabitliyin ölkəmizdə həyata keçirilən uğurlu siyasətin və inkişafın bariz nümunəsi olduğunu qeyd edib. Daxili sabitliklə yanaşı, beynəlxalq və regional məkanda da sabitliyin təmin edildiyini vurğulayıb: "Prezident İlham Əliyev on beş illik fə-

"15 ilin zəfər salnaməsi"

Bu mövzuda YAP Binəqədi rayon təşkilatında tədbir keçirilib

liyyəti dövründə xalqa verdiyi vədləri, bütünlüklə yerinə yetirib. Azərbaycanın siyasi və iqtisadi imkanları genişləndirilib, ölkəmizin beynəlxalq arenadakı mövqeləri möhkəmləndirilib".

Millət vəkili Kamaləddin Qafarov çıxış edərək bildirdi ki, Prezident İlham Əliyev ölkəmizə 15 illik rəhbərliyi dövründə "Mən hər bir azərbaycanlının Prezidenti olacağam" fikrini bütün əməli fəaliyyəti

ilə sübut edib: "Bu gün ötən 15 ilə hazırkı mövcud vəziyyəti, ictimai-siyasi, digər sahələrdəki sabitliyi, uğurları müqayisə etsək, görürük ki, həqiqətən son 15 il Azərbaycanda zəfər salnaməsi yazılıb. Əsas Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan siyasət uğurla davam etdirilib, bu siyasətin hədəflərinə nail olunub".

Binəqədi rayon icra hakimiyyəti başçısının müavini Vüsar İsmayilov çıxışında qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyev dövlət strukturlarının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və şəffaflığın artırılması, vətəndaşlarla yüksək səviyyəli xidmətlərin göstərilməsi üçün aparılan islahatlar çərçivəsində innovativ addım ataraq, Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyini yaratdı.

Tədbirin sonunda Yeni Azərbaycan Partiyası sıralarına yeni üzv qəbul edilən bir qrup gəncə yeni partiya üzvlük vəsiqələri təqdim edilib. Rayon təşkilatının ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak edən bir sıra şəxslər Fəxri Fərmanla təltif edilib.

Bakı şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin müdir müavini, YAP Binəqədi rayon təşkilatının sədr müavini Hüseyn Əsgərov çıxış edərək, təltif olunmasını bütün təhsil ictimaiyyətinə göstərilən diqqət və qayğı olduğunu qeyd edərək və öz təşəkkürünü bildirdi.

ZÜMRÜD BAYRMOVA

Professor Nərgiz Paşayeva Oksford Universitetinin Kanslerinin Xeyriyyəçilər Komitəsinin daimi üzvlüyünə qəbul edildi

Azərbaycanı və Qafqazı öyrənən Britaniya Fondunun adı Oksfordun şərəf tarixinə - Klarendon Arkasına həkk olundu

Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialının rektoru, AMEA-nın vitse-prezidenti, Oksford Universitetinin Nizami Gəncəvi adına Elmi mərkəzinin (www.orinst.ox.ac.uk/nizami-ganjavi-programme-study-languages-and-cultures-azerbaijan-and-caucasus) Azərbaycan tərəfdən rəhbəri, Azərbaycanı və Qafqazı öyrənən Britaniya Fondunun (www.bfsac.org.uk) Qəyyumlar Şurasının sədri akademik Nərgiz Paşayeva Oksford Universitetinin Kansleri Lord Patten Barnesin rəhbərlik etdiyi Xeyriyyəçilər Komitəsinin üzvlüyünə təntənəli sürətdə qəbul edilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Oksford Universitetinin Kansleri Lord Patten Barnesin dəvət məktubu ilə oktyabrın 11-də professor Nərgiz Paşayeva Kanslerin Xeyriyyəçilər Komitəsinin 28-ci illik xüsusi mərasimində həmin şərəfli titulu qəbul etmək üçün iştirak edib. Bununla yanaşı, diqqətləri çəkən və Oksford Universiteti tarixinə yazılan bir qərarın sere monial icrası da baş tutdu. Belə ki, Oksford Universiteti rəhbərliyinin və Elmi Şurasının qərarı ilə Azərbaycanı və Qafqazı öyrənən Britaniya Fondunun adı Kanslerin Xeyriyyəçilər Komitəsinin daimi üzvü kimi dünya şöhrətli alimlər, ictimai xadimlər və nüfuzlu təşkilatlarla yanaşı, XVII əsrə aid Klarendon binasının Arkasında (www.oxfordhistory.org.uk/broad/buildings/south/clarendon.html) Xatirə Lövhəsinə həkk olundu.

Oksford Universitetinin dəyər verdiyi tərəfdaşlarını daimi tanıtdırmaq ənənəsi var. Bu tarixi ənənəyə əsasən, XIV əsrdən başlayaraq universitetin birinci dərəcəli binası, onun qəbli sayılan tarixi əhəmiyyətli məşhur Bodleyn Kitabxanasının (www.bodleian.ox.ac.uk) girişində yerləşən Klarendon Arkasında (www.oxfordhistory.org.uk/broad/buildings/south/clarendon.html) universitetin ən alicənab xeyriyyəçilərinin və dünyada tanınmış insanların adları həkk edilir. Bu tarixi bina 1711-1715-ci illərdə Nicholas Hawksmoor tərəfindən tikilib. Bina ilk vaxtlar Oksford Universitetinin Mətbuat evi üçün nəzərdə tutulmuşdu. İndi burada Bodleyn kitabxanasının bir hissəsi yerləşir. Klarendon binasının adı İngiltərədə qeydə alınmış tarixi binaların siyahısında ilk sıralardadır. Binanın bir hissəsi Lord Klarendon tərəfindən maliyyələşdirildiyi üçün onun şərəfinə adlandırılıb. İndiyədək Klarendon Arkasında Universitetin ən görkəmli xeyriyyəçilərinin adları həkk edilib. Burada Oksford və dünya tarixində ən tanınmış şəxslərin - Ser Tomas Bodley, Ülya-həzrət Kraliça I Elizabeth, John Radcliff, William Camden, I Kral Charles, Elias Ashmole, I Kral George, George Aldrich, Joseph Boden, Anne Kennicott, Ser Robert Taylor, John Hall, Charlotte Sutherland, John Ruskin, Rebecca Flower Squire, Christopher Welch, Henry Wilde, The Rhodes Trust, The Rockefeller Fondu, Sir Arthur John Evans, The Ford Fondu, The Bernard Sunley Xeyriyyə Fondu, Institute of Transport, Action Research, Cancer Research Campaign, Ferey-doun Soudavar, British Petroleum kimi şirkətlərin adları qeyd olunub. Müasir dövrə aid

Oksford Universitetinin Kansleri Lord Patten Barnes və prof.N.Paşayeva (11.10.2018)

olan Weston Ailəsi, Professor Richard Diebold Jr., Ser Ronald Cohen, Leonard Blavatnik kimi məşhurlar da daxil olmaqla 230 nəfər görkəmli alim, ictimai xadim və nüfuzlu təşkilatların adları xatirə lövhəsinə əbədi olaraq yazılıb. 2018-ci il oktyabrın 11-dən etibarən Azərbaycanı və Qafqazı öyrənən Britaniya Fondunun adı da dünyada tanınmış məşhurlarla yanaşı, Oksford Universitetinin Klarendon Arkasına həkk edildi.

Qürurla qeyd olunmalıdır ki, Oksford Universitetində xüsusi xidmətləri olan şəxslər arasında ilk dəfə azərbaycanlı alim, Oksford Universitetinin Nizami Gəncəvi adına Elmi mərkəzinin (www.orinst.ox.ac.uk/nizami-ganjavi-programme-study-languages-and-cultures-azerbaijan-and-caucasus) yaranmasının təşəbbüskarı və rəhbəri, Azərbaycanı və Qafqazı öyrənən Britaniya Fondunun Qəyyumlar Şurasının sədri, professor Nərgiz Paşayeva Oksford Universitetinin Kanslerinin Xeyriyyəçilər Komitəsində rəsmən daimi təmsil olundu. Beləliklə, həmyerlimiz professor Nərgiz Paşayeva son reytingə görə dünyanın birinci ali məktəbi sayılan Oksford Universitetinin tarixində xüsusi xidmətləri olan alimlərdən, ictimai xadimlərdən və nüfuzlu təşkilatlardan ibarət Kanslerin Xeyriyyəçilər Komitəsinə üzvlüyə qəbul edilən və universitetin xüsusi mantiya və qızılı ipli baş geyim dəsti ilə təltif edilən ilk azərbaycanlı oldu. Universitet tarixində xüsusi xidmətləri olan alimlərə verilən bu şərəf professor Nərgiz Paşayevanın əməyinə və onun təşəbbüsü ilə Oksford Universitetində yaradılmış Nizami Gəncəvi Elmi Mərkəzinin fəaliyyətinə verilən dəyərli qiymətin göstəricisidir. Protokola və ənənəyə uyğun olaraq Kanslerin Xeyriyyəçilər Komitəsinin üzvlüyünə qəbul edilən şəxslər Komitənin digər üzvlərindən qızıl sapla bəzədilmiş xüsusi geyimi ilə seçilir. Bununla da həmin üzvlərin Oksfordun akade-

mik sahələrinə uzunmüddətli və çoxsahəli töhfə vermələri Oksford Universiteti tərəfindən böyük ehtiramla qəbul və qeyd olunur.

Xeyriyyəçilər Komitəsinin ənənəvi illik toplantısı Oksford Universitetinin ən görkəmli və sadıq dostlarını bir araya gətirir. Tədbirdə komitəyə yeni üzvlərin qəbul edilməsi və bir sıra mühüm elmi-tədqiqat işlərinin təqdimatı keçirilir. Həmin gün ən nüfuzlu alimlərin, xeyriyyəçilərin və təşkilatların adları əvvəl bildirdiyimiz kimi, başqalarından seçilərək xatirə lövhəsində həkk edilir. Həmçinin aktual məsələlərlə əlaqədar tanınmış alimlərin təqdimatları dinlənir, universitet rəhbərliyi ilə müzakirələr aparılır. Rəsmi mərasimdən sonra universitetin yeni tədqiqat mərkəzlərinin bir hissəsinə baxış da keçirilir.

Ənənəyə uyğun olaraq bu il tarixi Divinity School (İlahiyyat Fakültəsi) binasında xüsusi mərasim keçirilib. Dünya miqyaslı alim və ziyalılarla yanaşı, professor Nərgiz Paşayevaya Oksford Universitetinin tarixində xidməti olan alim kimi mantiya və qızılı ipli baş geyim dəsti təqdim edilib. Sonra Kanslerin Xeyriyyəçilər Komitəsinin üzvləri və digər mərasim iştirakçıları Oksford Universitetinin Kansleri Lord Patten Barneslə görüşüb, xatirə şəkilləri çəkdirdilər.

Kanslerin Xeyriyyəçilər Komitəsinin 28-ci illik toplantısı hələ XVI əsrdə Britaniya parlamentinin toplaşdığı məşhur Konvokeyşn binasında (Convocation House) keçirilib. Tədbirin əvvəlində komitəyə yeni üzvlərin qəbul edilməsi mərasimi baş tutub. Oksford Universitetinin ənənələrinə uyğun olaraq, komitənin yeni və mövcud üzvləri prosedura uyğun sıra ilə Vren Qapısı (Wren Door) və Kansler Komitəsindən keçərək İlahiyyat fakültəsindən Convocation binasına təntənəli surətdə daxil olublar. Sıranın başında mərasimin marşalı, mərasimin aparıcısı Kansler Lord Patten Barnesin, daha sonra baş prok-

tor, kiçik proktor, vitse-kansler, iclas iştirakçısı, proktorların katibi, ardınca mövcud Komitə üzvləri: Dr Chung Hon Dak, Mr Peter Levine, Dr Kotaro On, Sir Howard Stringer, Dr Robert Easton, professor Raymond Dwek, Lady Marina Marks, Dame Theresa Sackler, Mr Bernard Taylor, professor Chas Bountra qədim mərasim zalına daxil olublar.

Mərasimin ardıcılığına görə Kanslerin Xeyriyyəçilər Komitəsinin mövcud üzvlərinin ardınca professor Nərgiz Paşayeva ilə yanaşı, digər yeni üzvlər təltif olunma və yüksək kürsü zalına daxil olublar. Onların arasında Əlahəzrət Sultan Nazrin Muizuddin Şah, Sir Peter Luff, Sir Martin Smith və Ledi Smith var. Qeyd edək ki, bu il yalnız üç adın təqdim olunan siyahıdan Klarendon Arkasında əbədi olaraq yazılması Oksford Universitetinin Ali Şurası tərəfindən təsdiq edilib, bunlardan biri də professor Nərgiz Paşayevanın Qəyyumlar Şurasına sədrlik etdiyi Azərbaycanı və Qafqazı öyrənən Britaniya Fondudur.

Universitetin ali yığıncağının təntənəli proseduru zamanı mərasimin protokoluna uyğun olaraq ictimai oratoru yüksək tribundan qeyd edib ki, Kanslerin Xeyriyyəçilər Komitəsində Azərbaycanı və Qafqazı öyrənən Britaniya Fondu professor Nərgiz Paşayeva tərəfindən təmsil olunur. Xüsusi orator aşağıdakı sözləri ali yığıncağa bəyan edərək deyib: "Azərbaycanı və Qafqazı öyrənən Britaniya Fondunun dəstəyi ilə Azərbaycanın, Qafqazın və Orta Asyanın tarixi, dilləri və mədəniyyətlərinin öyrənilməsi üçün Oksfordda Mərkəz açıldı.

Fondun dəstəyi sayəsində üç fəlsəfə doktoru (DPhil) təqaüdünün ayrılması imkanı yaranacaq, eləcə də tədqiqatçı alimlərə, müxtəlif tədbirlərin proqramlarına, həmçinin idarəetmə məsələlərinə dəstək verəcək. Fond, həmçinin Orta Şərq və İslam Kolleksiya üzrə kitabxanaçı vəzifəsi və Oksford Univer-

Professor Nərgiz Paşayeva Oksford Universitetinin Kanslerinin Xeyriyyəçilər Komitəsinin daimi üzvlüyünə qəbul edildi

Azərbaycanı və Qafqazı öyrənən Britaniya Fondunun adı Oksfordun şərəf tarixinə - Klarendon Arkasına həkk olundu

sitetinin Türk Dilləri Bölməsində Azərbaycanın rəsmi dili olan Azərbaycan dili ilə tanış olmaq və dili öyrənmək istəyən tələbələr üçün təlimatçı vəzifəsinin yaradılmasına dəstək verib.

Britaniya Fondunun dəstəyi Bodleyn kitabxanasına tələbə və tədqiqatçılar üçün oxu otağı açılması ilə yanaşı, bölgənin nadir və əhəmiyyətli materialları ilə öz kitab fondlarını artırmağa imkan verəcək. 12-ci əsrin şairi Nizaminin adını daşıyan Mərkəzin yaradılması 2013-cü ildə başlamış Nizami Gəncəvi Proqramının 5 illik uğurlu tədqiqat fəaliyyətinin nəticəsidir.

Azərbaycanı və Qafqazı öyrənən Britaniya Fondu Azərbaycana və geniş Qafqaz regionuna aid təhsil və mədəni layihələri dəstəkləmək üçün yaradılıb. Fondu Kanslerin Xeyriyyəçilər Komitəsində Fondun Qəyyumlar Şurasının sədri professor Nərgiz Paşayeva və təmsil edir. Nizami Gəncəvi Mərkəzinin yaradılmasının təşəbbüskarı olan professor Nərgiz Paşayeva MDU-nun Bakı filialının rektoru və MDU-nun fəxri professorudur.

Bundan sonra Oksford Universitetinin Kansleri Lord Patten Barnes böyük toplantıya professor Nərgiz Paşayevanın universitetin yaxın dostu və mötəbər akademik tərəfdaşı kimi tanıdığını bildirib və Kanslerin Xeyriyyəçilər Komitəsinə daimi üzv kimi qəbul edildiyini bəyan edib: “Siz indi mənə universitetin mötəbər dostu və tərəfdaşı kimi təqdim edildiniz. Sizi Fəxri üzv kimi Xeyriyyəçilər Komitəmə qəbul edərim və Sizin bu alicənablığınızı sevinclə qəbul edərək Klarendon Arkasının altındakı tabloda adınızın yazılmasını bəyan edirik”. Bu sözləri 2018-ci ilin oktyabrın 11-də dünyanın birinci universitetinin ən yüksək tribunasından Oksford Universitetinin Kansleri Lord Patten Barnes deyib. Bundan sonra Lord Patten Barnes professor Nərgiz Paşayevaya bu sözləri təsdiq edən özünü imzaladığı ənənəvi qədim dildə yazılmış rəsmi sənədləri xüsusi bağlamalarda təqdim etdi.

Daha sonra Komitəyə yeni üzv seçilən digər şəxslərin də təqdimatı keçirilib. Qeyd edək ki, Kanslerin Xeyriyyəçilər Komitəsinin yeni üzvləri arasında dünya miqyasında tanınmış ictimai xadimlər və ziyalılar var. Yeni üzvlərdən Sultan Nazrin Muizuddin Şah 2014-cü ildən Malayziya Sultənliyi Perak Sultani və Malayziya Ali Qubernatorunun müavindir. O, təhsilini Oksford Universitetində alıb, Harvard Universitetinin iqtisadiyyat fakültəsinin magistratura və doktoranturasını bitirib. Cənub-Şərqi və Şimal-Şərqi Asiyada iqtisadi və siyasi inkişafa dair bir çox elmi məqalələrin və kitabların müəllifidir. Malayziya Universitetinin Kansleri, Malayziya Universitetinin Elmi Şurasının sədri və Malayziyanın Müasir Dillər Assosiasiyasının rəhbəridir.

Bu il Kanslerin Xeyriyyəçilər Komitəsinin üzvlüyünə seçilən Sir Peter Luff isə 2015-ci ildən Böyük Britaniya Milli İrs Memorial Fondu və Miras Lotereya Fondunun sədridir. O, həmçinin Böyük Britaniyanın aviasiya sistemləri, milli təhlükəsizlik, rabitə və elektron sistemləri üzrə baş məsləhətcisidir. Sir Peter Luff 23 il müddətində Vorçesterdən seçilən parlament üzvü kimi fəaliyyət göstərib.

O, həmçinin Britaniyanın avadanlıq və texnologiya üzrə müdafiə naziri olub. Britaniyanın İctimaiyyətlə Əlaqələr İnstitutunun fəxri üzvüdür. Kral İncəsənət Cəmiyyətinin üzvü olan Sir Peter Luff 2014-cü ildə ictimai siyasi xidmətinə görə cəngavər tituluna layiq görüldü. Bir daha qeyd edək ki, yalnız Əlahəzrət Sultan Nazrin Muizuddin Şah, Sir Peter Luff və professor Nərgiz Paşayevanın Qəyyumlar Şurasına sədrlik etdiyi Azərbaycanı və Qafqazı öyrənən Britaniya Fondunun adları Klarendon Arkasında əbədi olaraq həkk edilib.

Komitənin yeni üzvləri sırasında Ser Martin və Lady Elise Smith ailəsi də var. Sir Martin Smith 1964-cü ildə Oksford Universitetində fizika sahəsində təhsil alıb, sonra sənaye ixtisası üzrə Kaliforniyada Stanford Universitetini bitirib. O, “Phoenix Securities” şirkətinin təsisçisi və baş tərəfdaşı, Avropa İnvestisiya Bankının sədri, həmçinin səhiyyə xidmətləri göstərən “Worldwide Healthcare Trust” şirkətinin sədri və “Oxford Capital Partners” təşkilatının direktoru olub. O, həyat yoldaşı ilə birgə Oksford Universitetində “Smith School Enterprise and Environment” məktəbini yaradıb. Sir Martin Smith 2013-cü ildə sənət, təhsil və elm sahələrində xidmətlərinə görə Şöhrət rütbəsi alıb.

Beləliklə, yeni təsdiq edilmiş üzvlərin ardaınca digər qəbul edilmiş üzvlər də zala daxil oldular. Onların arasında Mr Mohamed Amersi, Mrs Emma Marcegaglia, Mr Duncan Greenland və Mrs Barbara Greenland, Lord Livingston of Parkhead, Mr Bruns Grayson, Mr David Norwood və digərləri var idi.

Təntənəli mərasim başa çatdıqdan sonra illik toplantının növbəti mərhələsi - Klarendon Arkasında Xatirə Lövhesinin təqdimatı keçirildi. Bu mərasim Oksfordun məşhur tarixi əhəmiyyətli binalarından sayılan Klarendonda (www.oxfordhistory.org.uk/broad/buildings/south/clarendon.html) baş tutdu.

Mərasim təntənəli sürətdə eyni sıralamada məşhur tarixi Konvokasion zalına, Kansler Komitəsindən İlahiyyat fakültəsinin (Divinity School) (www.theology.ox.ac.uk) binası istiqamətində təntənəli yürüşlə başa çatıb. Fasilədən sonra illik toplantı “Oksfordun Deyişən Dünyaya Münasibəti” mövzusunda sessiya ilə davam edib. Sessiyada açılış nitqi ilə çıxış edən Oksford Universitetinin kansleri Lord Patten Barnes komitə üzvlərini Universitetin gələcəyi ilə bağlı geniş müzakirələrdə iştirak etməyə, qlobal narahatlıq doğuran sahələrə dair fikirlərini bölüşməyə çağırıb. O, Oksfordun dünyanın ümumi rifahı naminə öyrətmə və maarifləndirmə kimi tarixi missiyasını davam etdirməyinə kömək edən hər bir kəşə minnətdarlığını ifadə edib. Kanslerin açılış nitqi və vitse-kanslerin müraciətindən sonra universitetin qarşısında duran ən vacib məsələlər haqqında müzakirələr aparılıb. Vitse-kansler professor Louise Richardson Oksforddakı yeniliklər haqqında məlumat verib. Yekunda Kansler və vitse-kansler iştirakçıların suallarını cavablandırdılar.

İllik toplantı çərçivəsində Blavatnik İdarəçilik Fakültəsi və Beecroft binasında müxtəlif mövzularda təqdimatlar keçirilib. “İpək Yolları” bestsellerinin müəllifi, professor Peter

Frankopan “Gələcəyin tarixi” mövzusunda təqdimatla çıxış edib. O, keçmiş baxışların dəyişdiyi və bunun XXI əsrdə vacibliyi haqda danışdı.

“Tuberkulyoz və yaxud qeyri-tuberkulyoz: cavab axtarışında” mövzusunda çıxış edən professor Helen McShane vərəmin hələ fironların vaxtında yaranması, ancaq indi daha çox yoxsulluq xəstəliyi kimi tanınması və yayılan bu patogeni aradan qaldırmağın yolları haqqında müzakirə açdı.

Toplantıda maraqla qarşılanan təqdimatlardan biri də “Young Lives” araşdırma proqramının direktoru, professor Jo Boydenin “Qlobal meqsədlər dünyanın ən kasıb uşaqlarına xidmət edirmi?” mövzusunda araşdırması oldu. Bu proqram çərçivəsində 12 min uşaq arasında uzunmüddətli tədqiqat aparılıb. Nəticədə uşaqlar arasında yoxsulluq və gender bərabərsizliyini aradan qaldırmaq, bütün uşaqların keyfiyyətli təhsillə təmin edilməsi naminə beynəlxalq səylərin nailiyyətləri və uğursuzluqları təqdim olundu.

“Beecroft binasının pərdə arxası” adlı təqdimatda isə professor İan Shipsey və professor John Wheeler Kanslerin Xeyriyyəçilər Komitəsinin üzvlərini Oksfordun innovativ Beecroft binasına özəl tura dəvət ediblər. Onlar Oksford Universitetinin fizika sahəsində qabaqcıl tədqiqatları ilə bağlı məlumat veriblər, kosmosdan başlayaraq, Yer kürəsinin iqlimi ilə əlaqədar vacib sualları cavablandırdılar. Qonaqlar, həmçinin Oksfordda dünyanın ən qiymətli əlyazmalarının necə qorunduğunu görmək üçün Veston Kitabxanasıdakı Konservasiya Mərkəzinə baxış keçiriblər.

Kanslerin Xeyriyyəçilər Komitəsinin 28-ci illik mərasimi Oksford Universitetinin Rhodes House binasının Milner Holl zalında (<http://conference-oxford.com/venues/conference/rhodes-house>) Kanslerin qəbulu və təntənəli Qala şam yeməyi ilə yekunlaşıb. Qala şam yeməyində universitetin Kansleri Lord Patten, vitse-kansleri professor Luiz Richardson, Oksford universitetinin məşhur nüfuzlu alimləri, ali qonaqlar, dünyanın tanınmış ictimai xadimlər və ziyalılar, eləcə də Oksford Universitetinin Nizami Gəncəvi Elmi Mərkəzinin Britaniya tərəfindən rəhbəri professor Edmund Herzic və həmin Mərkəzin Azərbaycan tərəfindən rəhbəri professor Nərgiz Paşayeva, Britaniya parlamentinin Lordlar Palarasının üzvü və Azərbaycanı və Qafqazı öyrənən Britaniya Fondunun Qəyyumlar Şurasının üzvü Lord Malkolm Bryus, Kanslerin Xeyriyyəçilər Komitəsinin üzvləri iştirak ediblər.

Britaniya kimi qədim tarixi ənənəsi olan ölkədə və eləcə də qlobal elmi səviyyədə mühüm rol oynayan mötəbər elm ocağı kimi tanınan Oksford Universitetində 2013-cü ilədək, yeni Oksford Universitetinin Nizami Gəncəvi Elmi mərkəzi yaranana qədər Qafqazın qədim tarixi və mədəniyyəti çox hallarda birtərəfli əsasən erməni tarixi və bir qədər də gürcü tarixi baxımından öyrənilib. Hələ 1965-ci ildə Oksford Universitetinin Şərqşünaslıq fakültəsində erməni elmi mərkəzi yaradılıb və bu günə kimi fəaliyyət göstərir. Təəssüflər olsun ki, bunun mü-

qabilində, yeni 2013-cü ilədək bir dövr ərzində bunula bağlı heç bir iş görülməyib. Halbuki, tarixi həqiqətləri elmi əsaslar və sübutlar üzərində qurub təqdim edən Britaniya cəmiyyətində əvvəlcə məhz fundamental elmi ocaqlarla müştərək professional elmi əlaqələr birinci dərəcəli əhəmiyyətə malikdir. Bu gün Oksford Universitetinin Nizami Gəncəvi Elmi Mərkəzi Azərbaycan kontekstini İngiltərənin və onun cəmiyyətinin qaydalarına uyğun olaraq layiqli səviyyədə Britaniyada təqdim və təmsil edir. Şübhəsiz ki, bu, ölkəmizin tək beynəlxalq akademik aləmdə deyil, ümumiyyətlə sivil və qabaqcıl dünyada imicinə və adına şərəf və dəyər gətirən və intellektual nəsillərin dünya elm məbədi sayılan Oksford Universitetindən bəhrələnməsinə imkanlar yaradan böyük hadisədir.

Xatırladaq ki, professor Nərgiz Paşayevanın təşəbbüsü və şəxsi səyi ilə yaradılmış Nizami Gəncəvi adına Azərbaycan və Qafqazşünaslıq Elmi Mərkəzi 2013-cü ildən Oksford Universitetində fəaliyyətə başlayıb. Bu il mayın 23-də Elmi Mərkəzin universitetin tərkibində daimi mövcudluğu haqqında müqavilə imzalanıb. İmzalanma mərasimi Oksford Universitetinin protokolla əsasən bu ali təhsil ocağının XVII əsrdə yaradılmış Klarendon Kollecinde keçirilmişdi.

Elm və təhsil sahəsində əsrin kontraktı adlandırılan bu müqaviləni Oksford Universiteti tərəfindən ali məktəbin vitse-kansleri, professor Luiz Richardson və Azərbaycanı və Qafqazı öyrənən Britaniya Fondunun Qəyyumlar Şurasının sədri, Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialının rektoru professor Nərgiz Paşayeva imzalayıblar. Müqaviləyə əsasən, Nizami Gəncəvi adına Azərbaycan və Qafqazşünaslıq Elmi Mərkəzi Oksford Universitetində yüksək statuslu elmi-akademik Mərkəz olaraq, universitetin ayrılmasız bir hissəsi kimi daimi fəaliyyət göstərir. İmzalanmış müqavilənin bəndlərindən birində Oksford Universitetinin Şərqşünaslıq İnstitutunun kitabxanasına dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin adının verilməsi də qeyd olunub. Klarendon binasının Arkasında Azərbaycanı və Qafqazı öyrənən Britaniya Fondunun adının həkk edilməsi bu möhtəşəm başlanğıcın uğurlu davamı kimi qiymətləndirilib. Böyük Britaniyanın görkəmli elm, mədəniyyət və ictimaiyyət xadimlərinin iştirakı ilə Oksford tarixində ən tanınmış adlarla birlikdə Azərbaycanı və Qafqazı öyrənən Britaniya Fondunun adının Oksford Universitetinin Klarendon Arkasına yazılması və ilk dəfə azərbaycanlı alimin, professor Nərgiz Paşayevanın Oksford Universitetinin Kanslərinin Xeyriyyəçilər Komitəsinin üzvlüyünə qəbul edilməsi Azərbaycan üçün tarixi bir gün olaraq yaddaşlarda qalacaq. Bu böyük və şərəfli hadisə gələcəyə ümidli baxışları, yeni nəslin istedadlarını, yeni böyük imkanları, əlaqələri, ümumbəşəri dəyərlərin üstünlüyünü, təntənəsini daim təzəhür edəcək. Belə ali lövhədə Azərbaycanın imzası oldu və gələcək nəsillərə qaldı. Eləcə də, qəlbində Azərbaycan sevgisi və milli ehtirası olan hər bir kəsin əsrlərlə qürur duyacağı bir tarixə çevrildi.

16 oktyabr 2018-ci il

Frankofoniya ölü qurumdur

Yerevanda keçirilmiş 17-ci Frankofoniya sammiti bu günə qədər keçirilmiş öncəki 16 sammitin içində ən rüsvayçısı kimi tarixə yazıldı

Ermanın paytaxtı Yerevanda keçirilən 17-ci Frankofoniya sammiti çərçivəsində ciddi fikir ayrılıqları və ziddiyətlər yaşanıb. Xüsusilə, Fransa və Kanada arasında Frankofoniya uğrunda mübarizə pik həddə çatıb. İki ölkənin rəhbərləri - Emmanuel Makronla Castin Trüdonun bu ad, eləcə də, nüfuz uğrunda rəqabətləri bir sıra itihamlarla müşahidə edilib. Yəni burada məqsəd sülh və bu kimi digər bəşəri dəyərlərin qorunması, təbliği deyil, nüfuz uğrunda açıq-aşkar mübarizə gədir. Əbəs deyil ki, təşkilatın baş katibi Mişel Jan Frankofoniyanın ölü təşkilat olduğunu ifadə edərək, əslində, onun beynəlxalq aləmə, xüsusilə, hüquqa heç bir sərəmə vermədiyini "twitter" hesabında vurğulayıb və sərt tənqidi ilə yadda qalıb.

Frankofoniyayı "ölü qurum" adlandırır. Daha dəqiq desək, hakimiyyət hərisliyi və bölgüsü üstündə gedən qarşıdurma yalnız Mişel Jan və Makron arasında deyil, eləcə də, Makron ilə Kanadanın baş naziri Trüdonun şəxsi ambisiyaları uğrunda apardıqları savaş kimi də qiymətləndirilə bilər.

Fransanın siyasi, Kanadanın isə iqtisadi maraqları var

Tarixi həqiqətdir ki, Fransa tarixlər boyu müstəmləkəçilik siyasəti yürüdərk, xüsusilə, Afrikada öz koloniyalarını müəyyənləşdirib. Siyasi müstəmləkəçilik maraqlarını təmin etmək üçün müharibələr, hətta soyqırımı da törədib. Buna misal olaraq, təkəcə Əlcəzirdə aparılan və minlərlə insanın günahsız yerə öldürülməsindən tutaraq, digər hadisələri göstərə bilərik.

Kanadanın isə maraqları sırf sənaye və iqtisadiyyat üzərində qurulub. Belə ki, bu ölkə Afrika ölkələrində nüfuzunu artırmaq üçün, "Qara qitə"nin təbii sərvətlərini qazanmaq məqsədini daşıyır. Təşkilatın baş katibi M.Jan, yenidən həmin posta seçkilərdə Fransanın dəstəyini ala bilməyinə görə, Yerevandakı sammitin açılışında bu qurumun fəaliyyəti ətrafında sərt tənqidi fikirlərini bəyan etdi. SİTAT: "Biz, qəbul etməyə hazırıq ki, beynəlxalq təşkilatlar şəxsi maraqlara xidmət edir. Biz, hazırıq ki, qısamüddətli əqozim, beynəlxalq əməkdaşlığa yalnız mənfəət və zərər nöqtəsindən yanaşma, quldur sərəmayə və ya korrupsiya-həmreylik həqiqi qarşılıqlı tələblərini üstələsin? Özümüzdə deməliyik ki, hərəkətsizlik, gecikmə və kompromis repressin bir növüdür, çünki dəyərləri və prinsipləri aldadan (xəyanət edən) təşkilat artıq ölümcül bir haldadır..."

Fransa nəyə görə Ruandanın üzərində dayandı?

Fransa tərəfinin bu sözlərə reaksiyası, bilavasitə təşkilatın baş katibinin nüfuzunu aşağılamağa istiqamətləndirilib. Bunun üçün, dezinformasiya və propoqanda üzrə ixtisaslaşmış fransız mediası J.Mişelin təşkilatın vəsaitlərini mənimsədiyini iddia edərək, hətta şəxsi məqsədləri üçün 500 min avro xərcləyərək, iqamətgahını təmir etdiyini, eyni zamanda, xarici səfərlərində külli miqdarda sərfiyyat etdiyini

yazdı. Başqa tərəfdən, Fransanın Frankofoniya təşkilatından öz maraqlarını naminə istifadə etdiyini digər fakt da sübuta yetirir. Yəni bu qurumun əsas qüvvəsi olan Fransanın növbəti baş katibi Ruandadan seçilməsi təşəbbüsü də sıradan seçim deyil. Bu seçim həm də Fransanın Ruandaya jesti kimi də qiymətləndirilə bilər. Məsələ ondadır ki, 1994-cü ildə Ruandada soyqırımı həyata keçirmiş dəstələrin (Hutu-Tutsi qarşıdurması və 800 min qurban!) rəhbərlərinin Fransa tərəfindən dəstəklənməsi barədə informasiyalar mövcuddur. Belə ki, Fransanın sabiq prezidenti Nikola Sarkozi Ruandada səfərdə olarkən, ölkəsinin soyqırımındakı rolunu dolayısı, yaxud örtülü olsa da etiraf etmişdi. Məhz buna görə illərlə Fransa ilə Ruanda arasındakı əlaqələr dondurulmuş vəziyyətdə idi.

Həmçinin, Ruandada məlum olaylardan sonra rəsmi təhsil dili fransız dilindən ingilis dilinə dəyişdirilmişdi və Birləşmiş Krallıqla heç bir əlaqəsi olmayan Ruanda "British Commonwealth"-in üzvü olmuşdu. Nəticədə, Afrika İttifaqı çərçivəsində Ruandanın xarici işlər nazirinin namizədliyinə o qədər xoş baxılmasa da, görünən budur ki, afrikalılar Fransanın sözündən çıxma bilmirlər. Necə deyirlər, buna cürətləri çatmır. Daha dəqiq desək, afrikalılar rəsmi fransız dilindən ingilis dilinə keçmiş bir ölkənin Frankofoniyaya "rəhbərlik" edəcəyi reallığı ilə barışa bilmirlər. Məhz bu faktor da həmin təşkilatın qeyri-ciddiliyindən və şəxsi maraqlara xidmət etməsindən xəbər verir.

Ermənistan "qaş düzəltdiyi yerdə, vurub göz çıxardı", yenə də Azərbaycandan geri qaldı

Beləliklə, bu sammitin Yerevanda baş tutması üçün dəridən-qabıqdan çıxan və zalda oturan Ermənistan rəhbərliyi baş verənlərdən, söz savaşından təlaşa düşməklə yanaşı, həm də mütəəssir olublar. Yeni onların ölkələrində keçirilən beynəlxalq sammitin çərçivədən çıxaraq, qarşıdurmalara çevrilməsi onlara xoş təsir bağışlaya bilməzdi. Çünki Frankofoniyaya yenidən üzv olan Ermənistan bu vasitəylə beynəlxalq aləmdəki nüfuzunu da artıracağını düşünürdü. Məqsəd, Azərbaycanın təmsil olunduğu nüfuzlu Qoşulmama Hərəkatı platformasındakı nüfuzuna xələl gətirmək idi. Belə ki, Azərbaycan bu hərəkatın sədri olmağa hazırlaşır.

Ermənistan isə, necə deyirlər, "qaş düzəltdiyi yerdə, vurub göz çıxardı". Yerevanda keçirilmiş 17-ci Frankofoniya sammiti bu günə qədər keçirilmiş daha öncəki 16 sammitlərin içində ən rüsvayçısı kimi tarixə yazıldı.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Metsamor AES Ermənistan üçün böyük bir fəlakət deməkdir

Ermanın məxsus "Iragir.am" saytında "Azərbaycanlılar erməni AES-in bağlanması barədə israr etmək istədi, amma uğursuz oldu" başlıqlı məlumat yayıb. Məlumatda bildirilir ki, guya AŞPA-dakı erməni nümayəndə heyəti Azərbaycanın təklif etdiyi düzəlişlərin qətnamələrindən birinə çevrilməsinə mane olub. Hətta parlamentin vitse-spikeri, Ermənistanın Respublika Partiyasından, AŞPA-dakı erməni heyətinin rəhbəri Arpine Hovhannisyan da bu barədə Facebook sahifəsində yazır.

Arpine Hovhannisyan yazır ki, AŞPA-nın payız sessiyasında "Avropada Nüvə Təhlükəsizliyi" qətnaməsi qəbul edilib. Sessiyanın məqsədi

də Avropada nüvə təhlükəsizliyinin artırılması və qəza, yaxud terror aktları halında olan risklərin azaldılması üçün təşkilatın üzv dövlətləri tərəfindən görülməsi nəzərdə tutulan tədbirlərin reallaşması olub.

AŞPA-dakı erməni heyətinin rəhbəri, iddia edir ki, Azərbaycan nümayəndə heyəti Metsamor Atom-Elektirik Stansiyasının fəaliyyətinə xitam verilməsini qətnamə dilinə daxil etməyə çalışıb, amma buna nail ola bilməyib. Arpine Hovhannisyan yazır ki, biz qarşımıza məqsəd qoyduq və buna nail olduq.

AES-in bağlanması ermənilər və Ermənistan özü hamıdan çox maraqlı olmalıdır

Əslində, Metsamor AES Azərbaycanı deyil, Ermənistanın özünü narahat edən məsələ olmalıdır və təhlükəsi, ilk növbədə, ermənilər özüne aiddir. İndi qəza vəziyyətində olan bu atom-elektirik stansiyası, sözün əsl mənasında, Ermənistan üçün böyük bir fəlakət deməkdir. Əgər qəza vəziyyətində olan bu stansiyada partlayış baş verərsə, Ermənistandan və ermənilərdən əsər-əlamət qalmaz. Nəzərə almaq lazımdır ki, dəfələrlə baxış zamanı bu stansiyanın təhlükəli olması təsdiqlənib. Məhz bu səbəbdən də, Metsamor AES-in bağlanması ermənilər və Ermənistan özü hamıdan çox maraqlı olmalıdır.

Bütün bunlarla yanaşı, qeyd etmək lazımdır ki, bu AES təkəcə Ermənistanın problemi deyil. Nəzərə alsaq ki, stansiya qəza vəziyyətindədir və bu vəziyyətdə baş verən qəza qonşu ölkələrə də təsirsiz ötürməyəcək, deməli, stansiyanın fəaliyyətinin dayandırılması, bağlanması qonşu ölkələrin də diqqət mərkəzində olmalıdır. Hətta Avropa ölkələri belə həmin stansiyanın qəza vəziyyətində olmasından çox narahatdır. Çünki istənilən halda, yəni qəzadan və partlayışdan dərhal sonra radiasiya bütün Avropanı öz əhatəsinə alacaq. Həmçinin, Ermənistanda yaşaya bilməyən ermənilər, sözsüz ki, Avropaya üz tutmalı olacaqlar və bu da, o deməkdir ki, bütün Avropa radiasiyaya məruz qalmış insanlarla dolu olacaq. Bu isə, nəinki ermənilər, hətta Avropa ölkələri, avropalılar üçün də arzu olunan deyil.

Respublika Partiyasından olan və AŞPA-dakı erməni heyətinin rəhbəri Arpine Hovhannisyan nə qədər uydurmalar etsə də, məsələ öz tale yükünə görə Avropanı da narahat edir. Əbəs yerə deyil ki, Metsamor AES, artıq dəfələrlə AŞPA-da müzakirə mövzusunda çevrilib. Bu müzakirələr elə parlamentarilər tərəfindən ortaya atılıb və məqsəd təhlükəsizliyin təminatıdır. Doğrudur, Ermənistan üçün Metsamorun bağlanması da arzu olunan deyil. Çünki bütün ölkə elektrik enerjisi təminatında problemlə qarşılaşmalı olacaq. Amma hər halda, elektriklə bağlı problem radiasiya təhlükəsindən daha az qayğı deməkdir. Hər bir halda, bu məsələ ilə Ermənistan dərinə maraqlanmalı və öz daxili problemlərində Azərbaycanı müqəssir kimi görməkdənsə, məsələnin həllinə səy göstərməli və çıxış yolu axtarmalıdır.

İnam HACIYEV

XIX əsrdə Azərbaycan qadınlarının təhsil hüququna dair

XIX əsrin 80-90-cı illərində Azərbaycanın müxtəlif əyalət və qəza mərkəzlərində, həmçinin, bəzi iri kəndlərdə birsinifli və ikisinifli ibtidai məktəblər açılmağa başlamışdı. Bu məktəblər iki tipə bölünürdü. Bəziləri qızlar üçün açılmış ayrıca qız məktəbləri idi. Bəziləri isə qarışıq məktəblər hesab olunurdu. Burada oğlanlar və qızlar birlikdə oxuyurdular, həm də belə məktəblərin milli tərkibi müxtəlif idi. Şəhər, kənd idarələri və icmaları tərəfindən saxlanılan bu məktəblərdə təlim rus dilində aparılırdı.

1883-cü il oktyabrın 17-də Qarğabazarda açılan birsinifli məktəbdə 43 oğlan və 3 qız təhsil alırdı. Onlardan 33 nəfəri azərbaycanlı, 10 nəfəri erməni oğlanı olub, qızlar isə azərbaycanlı idilər. İctimai mənşə etibarilə 31 nəfər kəndli, 12 nəfəri zadəgan uşağı idi. Məktəbin cəmi iki müəllimi vardı. Onun da biri şəriət müəllimi idi.

Bu tip qarışıq məktəblər Qazax, Zəngəzur, Nuxa (Şəki) və başqa qəzalarda da açılmışdı. Xaçmazda və Ağdərədə də belə məktəblər açılması nəzərdə tutulurdu.

Dövlət hesabına 1892-ci ildə Gəncədə dəmiryol stansiyasında ikisinifli qarışıq məktəb açıldı. Məktəb üçün xüsusi bina tikilmişdi. 1895-ci ildə burada 117 nəfər şagird təhsil alırdı. 76 nəfəri oğlan, 41 nəfəri qız idi. Burada rus, azərbaycanlı, gürcü, erməni, yunan, alman, polyak və yəhudi uşaqları oxuyurdular. Qızların cə-

mi 5 nəfəri azərbaycanlı idi. 1894-cü ilədək məktəbdə yalnız dəmiryolçuların uşaqları qəbul olunurdu. Bundan sonra məktəbdə mənşəyindən və milliyətindən asılı olmayaraq, bütün silik nüməyəndələrinin uşaqları təhsil ala bilirdilər. Təhsil haqqı 12 manatdan 30 manatadək müəyyən edilmişdi.

90-cı illərdə Bakıda 4 ikisinifli məktəb vardı ki, burada təhsil alan oğlanların sayı 188, qızların sayı 86 idi. Həmin illərdə Naxçıvan qəzasında cəmi bir ikisinifli qız məktəbi vardı.

1872-ci il iyun ayının 1-də Zaqatalada dövlət hesabına birsinifli şəhər ibtidai qız məktəbi yaradıldı. Aşağı dərəcəli olan bu təhsil ocağı dörd bölmədən ibarət idi. Məktəbdə ildə 60-70 şagird oxuyurdu. Müxtəlif silklərin və millətlərin qızları oxuyan bu məktəbdə təhsil rus dilində aparılırdı. Məktəbin xüsusi binası vardı. Məktəb 7.600 manat ehtiyat kapitalın faizi, şəhər idarəsinin ildə verdiyi 350 manat və qızlardan ildə alınan 10 manat təhsil haqqı hesabına yaşayırdı.

Zaqatala ibtidai qız məktəbi XX əsrin əvvəllərindəki fəaliyyət göstərmişdir. Keçən əsrin axırlarında burada artıq 80 nəfər qız təhsil alırdı.

Şəhər ictimaiyyəti əsrin axırlarında həmin təhsil ocağını Marinskaya tipli qız məktəbinə çevirmək istədi. Amma bu arzu 1904-cü ilədək kağız üzərində qaldı.

Azərbaycanda maarif və mədəniyyətin inkişafında görkəmli yer tutan Şuşa ibtidai qız məktəbi hələ keçən əsrin ortasında yaranmışdı.

S.Gəncəli yazır: "Çar hökuməti Azərbaycandakı köçürmə rusla-

rın cəmi bir neçə il ərzində saldıqları kəndlərdə məktəb açılmasına izacə verdiyi halda, azərbaycanlıların yaşadıkları ehlə qədim kəndlər və şəhərlər vardı ki, orada bir dəne də olsun dünyəvi təhsil verən təlim-tərbiyə ocağı yox idi. Bu cəhətdən Lənkəran qəzası çox səciyyəvi idi. Keçən əsrin axırlarına yaxın Şamaxı, Lənkəran və Cavad qəzalarında rus kəndlərinin əksəriyyətində ibtidai məktəblər vardı.

Başqa bir fakt da bu təzadı qüvvələndirir. Azərbaycanda ermənilərin, almanların, yəhudilərin də məktəbləri olduğu halda, əsas yerli əhali olan Azərbaycan türklərinin təhsil ocaqları ya yox idi, ya da yeni-yeni meydana gəlirdi. Fikrimizi bir daha əsaslandırmaq üçün Yelizavetpol (Gəncə) yaxınlığındakı Mirzəməmmədova Səkinə, Mirzəməmmədova Mincə, əlavə olaraq, sizin nəzərinizə çatdırmaq üçün bildirim ki, adlarını çəkdiyim qızlardan ibarət xüsusi hazırlıq qrupu düzəldib onlarla özüm məşğul olurdum."

Nəhrəm şərətində qızların məktəbə cəlb edilməsi böyük cəsarət idi. Cəlil Məmmədquluzadə kənd camaatının əhval-ruhiyyəsinə sakit etmək, onların bu necib işə mane olmaları üçün əvvəlcə öz banisi Səkinəni, məktəbin fəxri nəzarətçisi Adıgözəlovun və şəriət müəllimi Qaziyevin qızlarını məktəbə cəlb etdi. Xalq məktəbləri direktorluğu özünün 1893-cü il 2 fevral tarixli 172 nömrəli məktubunda bu təşəbbüsə qiymət verərək yazırdı: "Sizə etibar edilmiş məktəbdə 8 nəfər qızın təhsilə cəlb edilməsinə görə mərhəmətli cənab müsəlman qızları arasında savadın yayılması üçün göstərdiyiniz qayğıya əsasən, sizə səmi-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

mi təşəkkür etməyi özüm üçün borc bilərəm".

Oğlan məktəbi yanında qızlar üçün ayrıca sinfin açılması cəsarət idi. Belə bir cəsarəti 1894-cü ildə Şəkiddə görkəmli maarifçi Məhəmməd Əmin Şeyxzadə etmiş, dərslər dediyi "Darü-süeda" məktəbinin nəzərində qızlar üçün ayrıca sinif açmışdı. Burada yeni üsulla dərsi Şeyxzadənin qızı Şəfiqə Şeyxzadə deyirdi.

Rəşidbəy Əfəndiyevin bacısı oğlu, görkəmli pedaqoq Əhməd Nəbiyev xatirələr dəftərində bu məktəb haqqında yazır ki, qız məktəbi oğlan məktəbinin bir guşəsində idi. Burada kiçik yaşlı qızlar oxuduğu üçün oğlanlar da qəbul olunurdular. Məktəbin üçüncü şöbəsini bitirən oğlanları "Üsul-səvtiyə" məktəbinə kiçik dağ kəndlərindəki ibtidai məktəblərin sayını bildiren cədvəli burada göstərmək yerinə düşərdi.

Quba, Şamaxı, Bakı və Şuşa qəzalarında mövcud olan bu tip məktəblərə də aid belə cədvəllər tərtib etmək olar. 1890-cı ildə Hadrud kimi kiçik kənddə 50 nəfər şagirdin oxuduğu birsinifli qız məktəbinin yaradıldığı halda, Qarabağın mərkəzi Şuşada azərbaycanlı qızlar üçün rəsmi ibtidai qız məktəbi açılmamışdı. Bunun bir günahı cəhəlt basmış müsəlman adət və yaşayış tərzində idisə, əsas günahı çarizmin şovinist siyasətində idi.

Lakin öz xalqını sevən, onun tərəqqisinə çalışan maarifpərvər adamlar, nəyin bahasına olursa olsun, məktəblər açmağa, qonşu-

lardan geri qalmamağa səy edirdilər. Onlar öz xərclərilə öz kiçik evlərində savad məktəbləri açır, valideynlərin verdikləri cüzi təhsil haqqı ilə dolanırdılar.

Xüsusi evlərdə, məscidlərin nəzdində, oğlan məktəblərinin yanında təşkil edilən kiçik qız məktəbləri haqqında tarixi və yazılı mənbələr çox səthi məlumat saxlamışdır. Qafqaz Təhsil Dairəsinin və Rusiya Maarif Nazirliyinin tabeliyində olmayan bu cür milli məktəblər rəsmi idarələrin dəftərxanasında qeyd olmurdu. Yalnız hesabatlar zamanı belə məktəblərin miqdarı göstərilirdi.

1893-1895-ci illərdə Rusiya İqtisadi Cəmiyyəti Statistika Komissiyası 1896-cı ildə Nijniqorodda açılacaq Ümumrusiya Sərgisi üçün ölkənin hər yerində məktəblərin vəziyyəti haqqında məlumat toplayırdı. Əldə edilən statistik məlumatlardan bəlli olur ki, tək Şuşada 6 ikinci dərəcəli xüsusi məktəb, 12 mədrəsə və 14 mollaxana vardı. Şuşa qəzasında isə 5 müsəlman savad məktəbi mövcud idi. Ancaq bu milli məktəblər haqqında heç bir məlumat verilmir.

Həmin illərdə "Kaspi" qəzeti yazırdı ki, Bakı Quberniyasında 204 mollaxana vardı. Bu quberniyada bütün tədris müəssisələrinin 70 faizini təşkil edirdi. Həmin müsəlman təhsil ocaqlarında 3795 şagird oxuyurdu.

Vahid Ömərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Kirpiklərin tökülmə səbəbləri

Göz qapaqlarının dərisi üzle oxşar olsa da, daha incədir və tez yaralana bilər. Qapaqlar tez sağalmağa meyillidir. Bu müsbət cəhət onların qoruyucu vəzifəsini artırır. Kirpiklər gözəllik rəmzi olsa da, onların fərqli vəzifələri var. Ana bətnindəki dölün kirpikləri hamiləliyin 22-26 həftəsində əmələ gəlməyə başlayır.

Bu sözləri AZƏRTAC-a müsahibəsində Caspian International Hospitalın oftalmoloqu Leyla Qəhrəmanova deyib.

Bildirilib ki, mexaniki epilyasiyadan sonra kirpiklərin uzanmasına ayrılan vaxt 7-8 həftədir: "Bəli, iki ay vaxt lazımdır ki, tökülən kirpiklər bərpa olunsun. Saçlarda olduğu kimi, kirpiklərin də uzanması üç fazadan ibarətdir. Bəzi alimlər isə bu uzanmanın daha gec olmasını qeyd edir. Üst göz qapağında 90-150-ə qədər kirpik olur. Alt qapaqda isə bu say 70-80-ə çatır. Kirpiklərin uzunluğu 10 mm qədər çata bilər. Göz qapaqlarında kirpiklərin köklərindən başqa bəzi piy vəziləri də yerləşir. Bu vəzilərin vəzifəsi kirpiklərin kökünü, qapaqların kənarını həmçinin buyuz qişanın səthində yağlamaq ilə çox mühüm vəzifə daşımaqdadır. Kirpiklər qapaqla bəzən bu piy qatını buyuz qişanın səthində tam bərabər yayılmasına kömək edir. Biz yaşa dolduqca kirpiklərimiz tökülərək azalır və onların kökü məhv olur. Piy vəziləri də yaşın təsiri altında dəyişməyə məruz qalır. Siz qocalarımızın dəsmalla gözlərini sildiyini dəfələrlə görmüsünüz. Buna səbəb göz yaşının ifraz etdiyi göz yaşının yetməməsi göstərilir. Bunun nəticəsi olaraq, göz vəzilərinin gözü tək başına quruluqdan qoruması çətinləşir. Kirpiksiz göz qapaqlarının necə qərribə göründüyünün və qalınlaşmasının yəqin ki, şahidi olmusunuz. Dediklərimizdən belə nəticəyə gəlmək olar ki, kirpiklərimiz və göz qapaqlarımızı qorumaq dişlərin qorunması qədər mühümdür. Kirpiklərimizin tökülməsi çox xəstəliyin işarəti də ola bilər. Bu siyahı dəri xəstəliklərindən tutmuş sifilise qədər uzanır. Kirpiklərdə parazitlər, gənələr belə yaşaya bilər. Qaşınma isə bu xəstəliyin çox vaxt yeganə əlamətidir. Kirpiklərimizin rənginin dəyişməsi, uzanması da yaxşı əlamət deyil. Buna səbəb keyfiyyətsiz kosmetika və ətraf mühit də səbəb ola bilər. Biz dişlərimizi gündə iki dəfə fırçalamalıyıqsa, göz qapaqlarımızın gigiyenasına da bir o qədər fikir verməliyik. Külli miqdarda şampun və dərman vasitələri alıcıların istifadəsinə təqdim edilir. Əslində göz qapaqlarının və kirpiklərin öz şampunu olmalıdır. Kirpikləri qorumaq vacibdir. Onların tökülməsi, uzanması, rənginin dəyişməsinə halları baş verdikdə həkimə müraciət etmək mütləqdir".

Estonlar dünyada ən qısqanc kitabsevərlərdir

Estonlar dünyada ən qısqanc kitabsevərlərdir. Bu reytingdə sonrakı iki yeri norveçlilər və isveçlilər tutur, çexlər isə dördüncü yerdədir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Avstraliya və Amerika universitetlərinin alimləri tərəfindən aparılmış sorğunun dərc edilmiş nəticələri belədir.

Ekspertlər bunu da aydınlaşdırıblar ki, insanın uşaqlıq və gənclik illərində onun evində olan kitabların sayı yetkinlik yaşında həmin insanın savadlılıq səviyyəsinə birbaşa təsir göstərir.

Britaniyada çıxan "The Guardian" qəzetinin yazdığına görə, tədqiqatda dünyanın 31 ölkəsindən 25-65 yaşlarında vətəndaşlar iştirak ediblər. Onlara belə bir sual verilib: sizin 16 yaşınız olanda evinizdə neçə kitab vardı? Alimlər bu nəticəyə gəliblər ki, məhz yetkinləşmə dövründə respondentləri əhatə edən ev kitabxanasının həcmi onların zehni qabiliyyətlərinin inkişafına, məsələn savadlılıq səviyyəsinə, riyazi biliklərinə və kompüterlə işləmək bacarığına müsbət təsir göstərir. Maraqlıdır ki, bu qabiliyyətlər yetkin yaşda oxunan kitabların sayından asılı deyil. Evdəki kitabların sayı insanın biliklərini gündəlik həyatda tətbiq etmək qabiliyyətinə müsbət təsir göstərir.

Estonlar bildırıblər ki, onların ev kitabxanasında orta hesabla 218 kitab olub. Bu halda estoniyalı respondentlərin 35 faizinin evində 350 və daha çox kitab olub. Norveçlilər öz şəxsi kitabxanasında təqribən 212, isveçlilər 210, çexlər isə təqribən 204 kitab olduğunu bildırıblər.

ELAN

ADPU-nun III kurs tələbəsi Əbdürrəhimova Aynur Həbil qızının adına verilmiş İnformatika müəllimliyi ixtisası üzrə tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

ADPU-nun III kurs tələbəsi Məmmədova Sürayə Məzahir qızının adına verilmiş ibtidai təhsil fakültəsinin tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

SƏS

Son səhifə

16 oktyabr

Turan Bayramov Olimpiya çempionu oldu!

Azərbaycan güləşçisi Turan Bayramov Argentinanın paytaxtı Buenos Ayresdə təşkil olunan Yeniyyətəmlər III Yay Olimpiya Oyunlarında qızıl medal qazanıb. Olimpiadada 65 kiloqram çəki dərəcəsinə mübarizə aparan sərbəst güləşçimiz "A" qrupunda yarışmış. Dünya və Avropa çempionu ilk görüşdə Yeni Zelandiya təmsilçisi Tahi Pehi Eynsli Uesterlini ehtəsək hissedə çətinlik çəkmədən məğlub edib. İdmançımız Pakistan güləşçisi İnayyət Ullaha da rahatlıqla qalib gəlib və "A" qrupunda birinci yeri tutub.

Olimpiadanın finalına vəsiqə qazanan güləşçimiz qızıl medal uğrunda görüşdə "B" qrupunun qalibi olan iranlı pəhləvan Məhəmməd Baqi Kərimiseyfabad ilə qarşılaşıb. Rəqibini məğlub edən T.Bayramov Olimpiya çempionu olub. Hazırda Azərbaycan millisinin hesabında 2 qızıl, 1 gümüş və 2 bürünc medal var. Azərbaycana ilk qızıl medalı Olimpiadada 66 kiloqram çəki dərəcəsinə çıxış edən cüdoçumuz Vüqar Talıbov qazandı. Ağır atletimiz Tarmənşan Babayev (85 kq) gümüş, taekvondoçumuz Cavad Ağayev (63 kq) və güləşçimiz Şahənə Nəzərova (43 kq) bürünc medala sahib olublar. Bədii gimnastımız Yelizaveta Luzanın komanda yarışlarında qazandığı qızıl medal isə qarışıq yığmaların hesabına yazılıb.

Akrobatika üzrə dünya kuboku yarışları Bakıda keçiriləcək

Azərbaycan Gimnastika Federasiyası gimnastikanın daha bir növü üzrə beynəlxalq turnirə ev sahibliyi etməyə hazırlaşır. Noyabrın 17-18-də Milli Gimnastika Arenasında gimnastikanın ən maraqlı və həyəcanlı növlərindən biri olan akrobatika üzrə Bakıda ilk dəfə olaraq dünya kuboku təşkil olunacaq.

İki gün davam edəcək yarışlarda 2003-cü il təvəllüdü və daha böyük gimnastlar kişi cütünü, qadın cütünü, qarışıq cütlük, qadın qrupu və kişi qrupu tərkibində mübarizə aparacaqlar. İlk sifarişə əsasən, Azərbaycan akrobatları ilə yanaşı, Belarus, İsrail, Qazaxıstan, Portuqaliya, Rusiya və Ukrayna komandaları turnirdə iştirak etmək üçün qeydiyyatdan keçiblər.

Ölkəmizi kubok yarışlarında son Avropa çempionatının bürünc medalçıları, qarışıq cütlüklerimiz Abdulla Əl-Məşayxi - Ruhidil Qurbanlı və Ağasif Rəhimov-Nurcan Cabbarlı təmsil edəcəklər. Kişi cütlükləri proqramında isə Dünya Yaş Qrupu Yarışlarının gümüş medalçıları Seymur Cəfərov-Murad Əkpərov ən yaxşı yer uğrunda mübarizə aparacaqlar. Turnirdə ən yüksək icra xalını toplamış cütlüklər və qruplara ənənəvi "AGF Trophy" Kuboku da təqdim olunacaq.

"Dünya çempionatında qızıl medal uğrunda mübarizə aparacağam"

Macaristanın paytaxtı Budapeştdə keçiriləcək dünya çempionatına hazırlığımız yüksək səviyyədə gedir. Rəqabətin gərgin olacağını bilirik. Mənə gəlincə çəkdiyim rəqib yoxdur. Dünya çempionatında qızıl medal uğrunda mübarizə aparacağam. Bu sözləri AZƏRTAC-a müsahibəsində Avropa çempionu Eldəniz Əzizli (55 kq) deyib. İstedadlı pəhləvan qeyd edib ki, ötən yarışlarda əldə etdiyi nəticələr gələcək qələbələr üçün zəmin yaradıb.

"Bu il Rusiyanın Kaspıysk şəhərində keçirilən Avropa çempionatında qızıl medal qazanmışam. Bundan əvvəl isə gənclər arasında dünya çempionu və böyüklərdə qitə çempionatının bürünc mükafatçısı olmuşam. Arzum Budapeştdən Vətənə dünya çempionu kimi qayıtmaqdır. Mənə bəslənən ümidləri doğrultmağa çalışacağam", - deyərək güləşçi əlavə edib.

Slovakiya millisinin baş məşqçisi istefa verib

Futbol üzrə Slovakiya milli komandasının baş məşqçisi Yan Kozak istefa verib. Bu barədə Slovakiya Futbol İttifaqının mətbuat xidməti məlumat yayıb.

Slovakiya millisi Millətler Liqasının növbəti turunda öz meydanında Çexiya komandasına məğlub olub - 1:2. İki turdan sonra komandanın aktivində xal yoxdur.

Oktyabrın 16-da Stokholmda İsveç yığmasına qarşı keçiriləcək yoldaşlıq oyununa Slovakiya komandasını 64 yaşlı mütəxəssisin köməkçisi kimi çalışan Stefan Tarkoviç çıxaracaq. Qeyd edək ki, Kozak 2013-cü ilin iyulundan Slovakiya milli komandasını çalışdırıb.

Baş redaktor:

Bəhrüz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAC, SİA və AZADINFORM informasiya
agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500